

**TÄYDENNYSASIAKIRJA NOKIA SOLUTIONS AND NETWORKS OY:N 23.2.2017 PÄIVÄTTYYN
TARJOUSASIAKIRJAAN KOSKIEN VAPAAEHTOISTA JULKISTA OSTOTARJOUSTA KAIKISTA
COMPTTEL OYJ:N LIIKKEESEEN LASKEMISTA OSAKKEISTA JA OPTIO-OIKEUKSISTA**

10.3.2017

Nokia Solutions and Networks Oy ("**Tarjouksentekijä**"), joka on Nokia Oyj:n välillisesti kokonaan omistama tytäryhtiö, täydentää 23.2.2017 päivättyä tarjousasiakirjaa ("**Tarjousasiakirja**") arvopaperimarkkinalain (746/2012) 11 luvun 11 §:n 4 momentin mukaisesti seuraavalla tavalla:

Comptel Oyj julkaisi tilintarkastetun tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta ("**Tilinpäätös 2016**") 10.3.2017. Tarjouksentekijä täydentää Tarjousasiakirjan kohtaa 5.8 Tilinpäätöksellä 2016, joka lisätään Tarjousasiakirjan liitteeksi F.

Tarjousasiakirja on saatavilla edellä mainituin täydennyksin ja muutoksin 10.3.2017 alkaen.

Finanssivalvonta on hyväksynyt suomenkielisen version tästä täydennysasiakirjasta, mutta ei ole vastuussa siinä esitettyjen tietojen oikeellisuudesta. Hyväksymispäätöksen diaarinumero on FIVA 5/02.05.05/2017.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2016

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA MARKKINANÄKYMÄT

Gartner ennustaa teleoperaattoreiden investointitason kasvavan noin neljä prosenttia lähivuosina. Merkittävää Comptelin kannalta on investointien painopisteen siirtyminen laitteista kohti ohjelmistopohjaisia ratkaisuja ja pilviteknologiaa. Viimeisen vuoden aikana kaikki merkittävät operaattorit ovat käynnistäneet kehitysprojekteja jotka edistävät siirtymistä seuraavan sukupolven ohjelmistopohjaisiin verkkoihin. Ensimmäiset koekäyttöihin perustuvat kokemukset ovat osoittaneet, että uusi teknologia tarjoaa merkittäviä kustannussäästöjä sekä helpottaa uusien, digitaalisen yhteiskunnan vaatimien palvelujen käyttöönottoa. Ohjelmistopohjaisten verkkojen avustamana uudet konseptit, kuten Esineiden Internet (IoT) ja 5G, voidaan tuoda tehokkaasti globaaliin käyttöön.

Odotamme tämän kehityksen kiihtyvän seuraavien vuosien ajan ja parantavan Comptelin kilpailukykyä toimintaympäristössä, jossa hallittavien ja laskutettavien palveluiden sekä niistä saatavan reaaliaikaisen tiedon kirjo kasvaa. Uskomme, että seuraavien vuosien aikana Comptelin erityinen vahvuus on kyky toimittaa järjestelmiä hybridi-ympäristöön, jossa vanha ja uusi tekniikka toimivat rinnakkain.

Toinen merkittävä trendi on operaattoreiden palvelutarjonnan kehittyminen monipuolisemmaksi ja henkilökohtaisemmaksi. Operaattorien haasteena on sovittaa hallittavaksi kokonaisuudeksi se laaja palvelukirjo, jota tarjoavat niin monikansalliset teknologiajätit (kuten Facebook, Google ja Apple) kuin uudet innovatiiviset sovelluskehittäjätkin. Tämä vaatii verkkojen kapasiteetin, vasteaikojen, toiminnan mukautuvuuden ja verkkotoiminnasta kerättävän datan määrän ja laadun kehittämistä, jotta tilaajien odottama asiakaskokemuksen laatu pysyisi korkeana.

Comptelin rooli näissä verkoissa on auttaa luomaan käyttäjien tarvitsemia palveluja käytettävissä olevista verkko- ja palvelinresursseista sekä hallita niitä niin, että palvelun laatu ja kustannukset ovat tasapainossa. Tämä perinteisesti verkkotasolla toteutettu resurssien hallinta on siirtymässä pilvipohjaisiin ohjelmistoihin ja se on lisännyt tarvetta integroitua erilaisiin liiketoimintajärjestelmiin (kuten myynti-, asiakashallinta- ja palveluveloitus). Näkemyksemme mukaan uusissa palvelukonsepteissa tarvitaan entistä enemmän reaaliaikaista tietoa ja hallintaa koko palveluketjusta.

LIKEVAIHTO JA KANNATTAVUUS

Comptel-konsernin vuoden 2016 liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 2,3 prosenttia (14,0) ja oli 100,0 miljoonaa euroa (2015: 97,7; 2014: 85,7). Uusien ratkaisujen liikevaihdon kasvu jatkui merkittävänä, kun taas joidenkin perinteisten tuotteiden liikevaihto laski vertailukaudesta.

Yhtiölle tärkeän Fulfillment-ratkaisun liikevaihto kasvoi yli 20 prosenttia verrattuna edelliseen vuoteen. Intelligent Data -liiketoimintayksikön sekä Fastermind- että Monetizer-ratkaisujen liikevaihdot kasvoivat merkittävästi vuoden 2016 aikana. Fastermind kasvoi 50 prosenttia ja Monetizer 70 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Perinteisten tuotteiden liikevaihto laski ja yhtiön kokonaiskasvu jäi vuonna 2016 tämän johdosta vaatimattomaksi.

Konsernin liike-tulos oli 11,0 miljoonaa euroa (2015: 8,5; 2014: 8,3), mikä vastaa 11,0 prosenttia (8,7) liikevaihdosta. Merkittävä investointitaso tuotekehitykseen ja yhtiön tuoteportfolioon jatkui vuonna 2016.

Rahoituskulujen ja -tuottojen nettosumma vuonna 2016 oli 0,9 miljoonaa euroa (-1,1). Tämä summan sisältää Intian lähdeveron palautuksiin liittyvää korkoa 1,1 miljoonaa euroa. Muut rahoituserät syntyvät euron ja muiden valuuttojen kurssimuutoksista. Osakkuusyrityksen tulos vaikutti tulokseen ennen veroja -0,2 miljoonaa euroa (0,3).

Tulos ennen veroja oli 11,7 miljoonaa euroa (7,6) ja tilikauden tulos 11,7 miljoonaa euroa (4,5). Tilikauden osakekohtainen tulos oli 0,11 euroa (0,04).

Vuoden 2016 verokulu oli 0,1 miljoonaa euroa (3,1), johon sisältyi -2,7 miljoonaa euroa lähdeveroja (1,2). Verokulu sisältää Intiasta saadun lähdeveropalautuksen. Intian 4,5 miljoonan euron lähdeveropalautuksen vero-osuus oli 3,4 miljoonaa euroa sekä korko 1,1 miljoonaa euroa. Tilikauden loppuun mennessä yhtiölle tästä on maksettu 3,6 miljoonaa euroa.

Comptel sai vuoden 2016 aikana 21 yli miljoonan euron tilausta (25), joista Intelligent Data -liiketoimintayksikkö sai viisi (neljä Data Refinery -ratkaisua ja yksi Monetizer-ratkaisu) ja Service Orchestration -liiketoimintayksikkö 11 (11 FlowOne-ratkaisua). Viisi tilausta sisälsi molempien liiketoimintayksikköjen ratkaisuja. Comptel

raportoi myydyt projektit ja lisenssit, joiden arvo on vähintään 1 000 000 euroa.

Konsernin tilauskanta laski 0,9 prosenttia edellisvuodesta ja oli tilikauden päättyessä 65,7 miljoonaa euroa (2015: 66,3; 2014: 55,2).

LIKEVAIHTO, MILJOONAA EUROA	10-12 2016	10-12 2015	MUUTOS %	1-12 2016	1-12 2015	MUUTOS %
Intelligent Data	13,1	14,6	-10,0	43,8	42,5	3,0
Service Orchestration	16,8	18,0	-6,8	56,1	55,2	1,6
Muut	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Yhteensä	29,9	32,6	-8,2	100,0	97,7	2,3
Liiketulos, miljoonaa euroa						
Intelligent Data	2,6	3,5	-26,4	6,8	5,8	16,6
Service Orchestration	3,5	2,9	21,2	7,5	5,1	46,1
Muut	-0,1	-0,7	-36,0	-3,3	-2,5	-32,3
Yhteensä	5,0	5,6	-10,2	11,0	8,5	29,8
Liiketulos, % liikevaihdosta						
Intelligent Data	19,5	23,8		15,5	13,7	
Service Orchestration	20,8	16,0		13,4	9,3	
Muut	-	-		-	-	
Yhteensä	16,8	17,2		11,0	8,7	

LIIKETOIMINTA-ALUEET

Liiketoimintasegmentit on jaettu liiketoimintayksiköittäin. Liiketoimintasegmenttejä on kolme: Intelligent Data, Service Orchestration ja muut. Konsernin kaikki kulut, paitsi rahoituskulut/menot ja verot ovat kohdistettu segmenteille. Näin ollen yhtiön liikevoitto on jaettu segmenteille kokonaisuudessaan.

Molempien liiketoimintayksiköiden liikevaihto kasvoi hieman vuonna 2016. Intelligent Data -liiketoimintayksikön liikevaihto kasvoi vertailukaudesta 16,6 prosenttia ja Service Orchestration -liiketoimintayksikön 46,1 prosenttia. Liiketuloksen kasvu heijastuu myös molempien liiketoimintayksiköiden suhteellisen kannattavuuteen. Neljännellä vuosineljänneksellä projekti- ja lisenssimyynti laski 12,8 prosenttia vertailukaudesta. Ylläpitomyynti kasvoi 5,7 prosenttia vertailukaudesta.

Vuonna 2016 projekti ja lisenssiliikevaihto kasvoi 2,9 prosenttia ja ylläpitoliikevaihto kasvoi 1,4 prosenttia.

Neljännellä vuosineljänneksellä EMEA-alueen liikevaihdon kasvu oli 5,2 prosenttia ja tämä oli kuudes peräkkäinen vuosineljännes, jossa alue kasvoi edelliseen vuoden vuosineljännekseen verrattuna. Sekä Americas- että Aasian ja Tyynenmeren alueiden liikevaihto laski vertailukaudesta.

Vuoden 2016 liikevaihto kasvoi EMEA alueella 8,3 prosenttia vertailukaudesta. Aasian ja Tyynenmeren alueen liikevaihto kasvoi 1,6 prosenttia vertailukaudesta. Asiakkaiden päätösten viivästymisestä johtuen Aasian ja Tyynenmeren alueen liikevaihdon kasvu hidastui vuoden toisella vuosipuoliskolla. Vuonna 2016 Americas-alueen liikevaihto laski 26,0 prosenttia vertailukaudesta.

LIKEVAIHDON JAKAUMA, MILJOONAA EUROA	10-12 2016	10-12 2015	MUUTOS %	1-12 2016	1-12 2015	MUUTOS %
Projekti- & lisenssiliiketoiminta	21,0	24,0	-12,8	65,1	63,3	2,9
Ylläpitoliiketoiminta	9,0	8,5	5,7	34,9	34,4	1,4
Yhteensä	29,9	32,6	-8,2	100,0	97,7	2,3

MAANTIETEELLINEN LIKEVAIHDON JAKAUMA, MILJOONAA EUROA	10-12 2016	10-12 2015	MUUTOS %	1-12 2016	1-12 2015	MUUTOS %
Apac	6,6	8,9	-26,1	30,1	29,6	1,6
Emea	21,6	20,5	5,2	61,6	56,9	8,3
Americas	1,8	3,2	-44,6	8,3	11,2	-26,0
Yhteensä	29,9	32,6	-8,2	100,0	97,7	2,3

INVESTOINNIT

Vuoden 2016 bruttoinvestoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin olivat 1,5 miljoonaa euroa (0,6). Investoinnit muodostuivat laite-, ohjelmisto- ja kalustohankinnoista. Investoinnit rahoitettiin likvideillä varoilla ja tulorahoituksella.

TUTKIMUS JA TUOTEKEHITYS

Comptelin välittömät tutkimus- ja tuotekehityskustannukset ja tuotekehitysinvestoinnit olivat 21,8 miljoonaa euroa (2015: 20,3; 2014: 16,8) ja niiden osuus liikevaihdosta oli 21,8 prosenttia (2015: 20,8; 2014: 19,6).

Pääosa Comptelin tuotekehityskustannuksista kohdistui nykyisten ratkaisujemme jatkokehitykseen (Service Orchestration ja Intelligent Data), sekä FWD:n, aikaperusteisen mobiilidatan markkinointiratkaisumme, kehittämiseen.

Kehitystyön tarkoituksena on turvata tuleva liikevaihto kilpailukykyisillä tuotteilla, tuottaa liikevaihtoa uusilla markkina-alueilla tarjoamalla asiakkaille ainutlaatuista arvoa sekä parantaa katteita entistä tehokkaammilla tuotteiden toimituksilla ja skaalautuvuudella.

FlowOne Fulfillment on laaja-alainen palvelujen ja liiketoiminnan hallinnointi- ja orkestrointiratkaisu. FlowOne V mahdollistaa digitaalisten palvelun hallinnoinnin ja orkestroinnin virtuaaliverkoissa ja pilvessä. Data Refinery jalostaa reaaliaikaista dataa mistä lähteestä tahansa kohdejärjestelmän ymmärtämään muotoon. Monetizer-ratkaisun avulla voidaan luoda ja laskuttaa monimuotoisia sisältö- ja datapalveluja liiketoiminnan edellyttämällä nopeudella. Fastermind käyttää tekoälyä, ennakoivan analytiikkaa ja koneoppimista oikea-aikaisen asiakasvuorovaikutuksen automatisoimiseksi. Kaikilla näillä toiminta-alueilla Comptel pyrkii maailmanlaajuiseen ajatusjohtajuuteen operaattoreiden ja digitaalisten viestintäpalvelujen tarjoajien liiketoimintaongelmien ratkaisussa.

Vuonna 2016 Comptel jatkoi nykyisen tuoteportfolion kehittämistä. Vuoden 2016 aikana markkinoille tuotiin 10 merkittävää ohjelmistojulkistusta mainituilta tuotealueilta. Yhtiö jätti 2 uutta patenttihakemusta vuoden 2016 aikana (4). Comptelille myönnettiin

vuoden 2016 aikana 7 uutta patenttia (4), jotka liittyivät tietoliikennetapahtumien laskutustietojen reaaliaikaiseen keruuseen ja luokitteluun, käyttäjien veloittamiseen online-mediointiympäristössä. Comptelilla oli vuoden 2016 lopussa 47 (40) myönnettyä patenttia ja 45 (41) vireillä olevaa patenttihakemusta liittyen yhtiön päätuotteisiin ja -ratkaisuihin.

Yrityksen tuotemerkki Comptel® on Comptel Oyj:n rekisteröimä tavaramerkki useissa maissa.

RAHOITUSASEMA

Taseen loppusumma oli raportointikauden lopussa 94,9 miljoonaa euroa (86,4), josta likvidien varojen osuus oli 9,2 miljoonaa euroa (3,0). Konsernin liiketoiminnan rahavirta oli koko vuoden aikana 15,6 miljoonaa euroa (0,6). Kassavirta oli parempi vuonna 2016 johtuen liikevaihdon kasvusta ja kannattavuuden paranemisesta.

Myyntisaamiset olivat katsauskauden lopussa 38,5 miljoonaa euroa (40,5). Siirtosaamiset olivat 15,9 miljoonaa euroa (10,0). Osatuloutukseen liittyvät siirtovelat olivat 5,0 miljoonaa euroa (3,3).

Yhtiöllä on käytettävissään 25 miljoonan euron suuruinen rahoitusjärjestely, josta 20 miljoonaa euroa on valmiusluottolimiittia ja viisi miljoonaa tililuottolimiittia. Yhtiöllä oli kauden lopussa käytössään kahdeksan miljoonaa euroa valmiusluottolimiitistä ja 0,8 miljoonaa euroa tililuottolimiitistä. Rahoitusjärjestelysopimus on voimassa heinäkuuhun 2018 asti.

Omavaraisuusaste oli 58,7 prosenttia (52,4) ja nettovelkaantumisaste (gearing) oli 0,5 prosenttia (11,1).

YHTIÖRAKENNE

Comptel-konserniin kuului vuoden 2016 päättyessä emoyhtiö Comptel Oyj:n lisäksi täysin omistetut tytäryhtiöt Comptel Communications Oy, Comptel Communications AS, Comptel Communications EOOD, Comptel Communications Sdn Bhd, Comptel

Communications Brasil Ltd, Comptel Communications Inc., Comptel Communications India Private Limited, Comptel Communications S.r.l., Comptel FWD Oy ja Comptel Palvelut Philippines Inc. Lisäksi konserniin kuuluivat täysin omistettu tytäryhtiö Comptel Communications Holdings ja sen kokonaan omistama tytäryhtiö Comptel Communications Ltd. Konserniin kuului myös irlantilainen osakkuusyritys Tango Telecom Ltd. (omistusosuus 20,0 prosenttia).

Comptel-konsernilla on rekisteröidyt edustustot ja sivuliikkeet myös Australiassa, Egyptissä, Venäjällä, Yhdistyneissä Arabiemiraateissa, Alankomaissa, Ruotsissa, Saksassa, Singaporessa, Hong Kongissa, Indonesiassa, Uudessa Seelannissa ja Turkissa.

HENKILÖSTÖ

Comptelin henkilöstömäärä oli vuoden 2016 alussa 735 ja vuoden 2016 lopussa 837. Konsernin palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 792 henkilöä (2015: 723; 2014: 665).

Katsauskauden lopussa henkilöstöstä työskenteli Suomessa 28,1 prosenttia (29,5), Malesiassa 22,7 prosenttia (25,5), Intiassa 15,5 prosenttia (11,3), Bulgariassa 12,2 prosenttia (10,2) ja muissa toimintamaissa 21,5 prosenttia (23,5).

Tilikauden lopussa konsernin henkilöstöstä työskenteli asiakaspalveluissa 50,2 prosenttia (47,1), tutkimuksessa, tuotekehityksessä ja -hallinnassa 32,9 prosenttia (36,5), myynnissä ja markkinoinnissa 8,6 prosenttia (10,0) sekä hallinnossa ja tukipalveluissa 8,4 prosenttia (6,2). Tilikauden lopussa konsernissa oli 818 vakituista (722) ja 19 määräaikaista (20) työsuhdetta. Kokoaikaisia työsuhhteista oli 809 (712) ja osa-aikaisia 28 (30).

Henkilöstön keskimääräinen vaihtuvuus vuonna 2016 oli 16,4 prosenttia (17,1). Henkilöstön keskimääräinen palvelusaika oli 5,0 vuotta (5,0). Henkilöstön keski-ikä vuoden lopussa oli 37 vuotta (37). Vuoden lopussa henkilöstöstä oli miehiä 73 prosenttia (73) ja naisia 27 prosenttia (27).

Henkilöstöstä 88 prosenttia oli suorittanut korkeakoulututkinnon, 4 prosenttia ammattikorkeakoulututkinnon, 3 prosenttia opistotason tutkinnon ja 5 prosenttia muun koulutuksen.

Tilikauden palkat ja palkkiot olivat yhteensä 38,9 miljoonaa euroa (2015: 38,4; 2014: 34,6).

Johdon palkat ja palkkiot on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 31. Lähipiiritapahtumat

YHTIÖN HALLINNOINTI

Comptel Oyj:n varsinainen yhtiökokous 6.4.2016 päätti hallituksen jäsenten lukumääräksi viisi. Pertti Ervi, Hannu Vaajoensuu, Eriikka Söderströmin ja Antti Vasara valittiin uudelleen hallituksen jäseniksi. Uudeksi hallituksen jäseneksi valittiin Thomas Berlemann.

Yhtiön tilintarkastajaksi yhtiökokous valitsi tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy:n, joka on ilmoittanut päävastuulliseksi tilintarkastajaksi KHT Mikko Järventaustan.

Varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen pidetyssä järjestäytymiskokouksessaan hallitus valitsi puheenjohtajaksi Pertti Ervin ja varapuheenjohtajaksi Hannu Vaajoensuun.

Hallitus päätti perustaa tarkastusvaliokunnan käsittelemään yhtiön taloudellista raportointia, riskien hallintaa ja valvontaa koskevia asioita. Hallitus valitsi Eriikka Söderströmin tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi ja Pertti Ervin ja Antti Vasaran tarkastusvaliokunnan jäseniksi. Kaikki tarkastusvaliokunnan jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä ja yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

Lähipiiritapahtumia selostetaan tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 31.

Vuosikertomuksen osana julkaistaan erillinen selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä.

TILINTARKASTAJAT

Tilintarkastajana toimi tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy. Päävastuullisena tilintarkastajana KHT Mikko Järventausta.

COMPTELIN OSAKE JA OMA PÄÄOMA

Comptelilla on yksi osakelaji. Jokaisella osakkeella on yhtiökokouksessa yksi (1) ääni. Yhtiön osakepääoma 31.12.2016 oli 2 141 096,20 euroa sekä osakkeiden kokonaismäärä 109 271 496 ääntä.

Comptelin osakkeiden kokonaisvaihto vuonna 2016 oli 48,4 miljoonaa kappaletta (41,2), joka vastaa 44,3 prosenttia osakkeiden kokonaismäärästä (38,0). Vuoden 2016 päätöskurssi oli 2,37 euroa (1,83). Comptelin markkina-arvo oli vuoden lopussa 258,7 miljoonaa euroa (198,1). Comptel Oyj luovutti tilikaudella vastikkeetta 42 596 yhtiön osaketta hallituksen jäsenille osana vuosipalkkioiden maksua ja 158 333 yhtiön osaketta toimitusjohtajalle vuosien 2012 ja 2013 osakepalkkiojärjestelmien ehtojen mukaisesti.

Comptelin hallitus päätti 9.9.2015 varsinaisen yhtiökokouksen 9.4.2015 antaman valtuutuksen nojalla uudesta toimitusjohtajan optio-ohjelmasta, jonka perusteella optio-oikeuksia annetaan yhteensä 3 478 260 kappaletta.

Optio-oikeudet oikeuttavat merkitsemään yhteensä enintään 3 478 260 yhtiön uutta tai sen hallussa olevaa osaketta.

Optio-oikeuksista 1 739 130 merkitään tunnuksella 2015A, 1 739 130 merkitään tunnuksella 2015B. Osakkeen merkintähinta optio-oikeuksilla 2015A ja 2015B on 0,89 euroa osakkeelta, mikä vastaa osakkeen vaihdolla painotettua keskimuotoa NASDAQ Helsinki Oy:ssä 12.8.-8.9.2015 vähennettynä 20 prosentilla sekä maksetuilla osingoilla ja pääomanpalautuksella.

Katsauskauden päättyessä yhtiön hallussa oli 117 129 omaa osaketta, mikä vastaa 0,11 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista. Hallussa olevien osakkeiden yhteenlaskettu kirjanpidollinen vasta-arvo oli 2 295 euroa.

Varsinainen yhtiökokous 6.4.2016 hyväksyi hallituksen osinkoehdotuksen, jonka mukaan vuodelta 2015 maksettiin kolme senttiä osakkeelta osinkoa.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 21 400 000 osakkeen suuruista osakeanneista sekä enintään 10 700 000 oman osakkeen hankkimisesta tai luovuttamisesta. Valtuutukset ovat voimassa 30.6.2017 saakka, kuitenkin siten, että valtuutus yhtiön osakepohjaisten kannustinohjelmien toteuttamiseen on voimassa viisi

vuotta yhtiökokouksen päätöksestä.

Varsinaisen yhtiökokouksen hallitukselle antamista valtuutuksista ja muista päätöksistä on annettu erillinen pöytäkirja 6.4.2016.

LIIKETOIMINNAN RISKIT

Comptelin liiketoiminnan riskejä arvioidaan säännöllisesti osana konsernin vuosittaisen toiminnan suunnittelu- ja strategiaprosessia, kaupallisten tarjousten ja sopimusten sekä investointien ja muiden panostusten valmistelu- ja päätöksentekoprosessia sekä muuta operatiivista toimintaa. Merkittävimpinä pidetään strategisia riskejä, jotka ja- kautuvat markkinaympäristöön ja toisaalta Comptelin liiketoimintastrategiaan liittyviin riskeihin.

Seuraavassa on kuvaus merkittävimmistä konsernin ulkopuolisista sekä omasta toiminnasta johtuvista tekijöistä, joilla saattaa olla merkitystä Comptelin liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja osakkeen hintaan tulevaisuudessa.

Comptel kehittää joustavia kokonaisratkaisuja johtaville teleoperaattoreille maailmanlaajuisesti. Tämä edellyttää, että yhtiö ymmärtää liiketoimintaympäristönsä kehittymisen sekä asiakkaidensa ja jälleenmyyjänsä tarpeet alueellisesti oikein. Epäonnistuminen markkinasuhteiden tunnistamisessa, asiakkaiden tarpeiden huomioimisessa ja tuotteiden oikea-aikaisessa kehittämisessä saattaa aiheuttaa merkittävää haittaa Comptelin liiketoiminnan kasvulle ja kannattavuudelle.

Yhtiön toimialalle on tyypillistä liikevaihdon ja tuloksen merkittävä vaihtelu vuosineljänneksittäin liittyen asiakaskunnan ostokäyttäytymiseen ja yksittäisten merkittävien kauppajien ajoittumiseen.

Comptel on investoinut merkittävästi uusiin tuotealueisiin analytiikan ja asiakkaiden toimitusprosessin automatisoinnin alueilla. Epäonnistuminen näiden tuotealueiden kehittämisessä tai markkinoille tuomisessa voi vaikuttaa merkittävästi yhtiön kasvuun ja kannattavuuteen.

Kilpailu tukiohjelmistomarkkinoilla on kireää. Teollisuuden alalla on käynnissä toimijoiden yhdistymiskehitys, millä on ollut vaikutusta sopimusten pituuteen ja hinnoitteluun. Mikäli Comptel ei onnistu sopeuttamaan toimintaansa ja vastaamaan

kilpailuympäristönsä muutoksiin, markkinakehityksestä voi seurata huomattavaa haittaa yhtiön liiketoiminnalle ja liiketoiminnan tulokselle.

Comptelin käynnistämän asiakas- ja kumppanilähtöisen liiketoimintamallin toteuttaminen edellyttää oikeiden henkilöresurssien saamista lähemmäksi avainasiakkaita ja kumppaneita tietyillä kasvumarkkinoilla.

Toimitusprojekteihin liittyy myös riski siitä, ettei projektia saada valmiiksi suunnitellussa aikataulussa, laatu- tai kustannustasolla. Projekteihin liittyy myös sopimus-sakkoriski. Lisäksi osa Comptelin asiakkaista toimii maissa, joiden poliittinen tai taloudellinen tilanne voi lisätä luottotappioriskiä.

Comptel toimii maailmanlaajuisesti ja on siten altistunut eri valuuttapositioneista aiheutuville riskeille. Valuuttakurssien muutokset yhtiön raportointivaluutan euron sekä Yhdysvaltain dollarin, Englannin punnan, Intian rupian ja Malesian ringgitin välillä saattavat vaikuttaa yhtiön liikevaihtoon, kuluihin ja tulokseen.

Hakemusprosessi Comptelin kahdenkertaisen verotuksen estämiseksi on edelleen valtiovarainministeriössä kesken. Valtioiden välinen prosessi on kuitenkin erittäin hidas ja muutoksen ajankohtaa on vaikea ennustaa. Valtiot voivat myös päätyä verosopimusten tulkinnassa eriäviin näkökantoihin, mikä voi tarkoittaa, että kahdenkertainen verotus jää voimaan.

Yhtiön rahoitusriskit on kuvattu tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 27.

RAPORTOINTIKAUDEN PÄÄTTYMISPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Nokia ilmoitti 9.2.2017 aikomuksestaan ostaa Comptel edistääkseen ohjelmistostrategiaansa. Nokia teki Comptelin hallituksen suositteleman käteisostotarjouksen kaikista yhtiön osakkeista ja optio-oikeuksista. Tarjoushinta on 3,04 euroa käteisenä jokaisesta Comptelin osakkeesta. Asiasta on annettu erillinen pörssitiedote 9.2.2017.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Vuonna 2017 yhtiön liikevaihdon odotetaan kasvavan kaksinumeroisella kasvuprosentilla ja vertailukelpoisen liikevoiton olevan 10-15 prosenttia liikevaihdosta.

Tyypillisesti Comptelin liikevoitto ja liikevaihto painottuvat vuoden jälkipuoliskolle.

HALLITUKSEN EHDOTUS VOITTOVAROJEN KÄYTÖSTÄ

Konsernin emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma 31.12.2016 oli 13 002 143 euroa (7 692 598).

Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta ei makseta osinkoa.

Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että varsinainen yhtiökokous valtuuttaa hallituksen päättämään osingon jakamisesta 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta yhdessä erässä osingonjaon määrän ollessa enintään 0,04 euroa osakkeelta ehdollisena sille, että Nokia Oyj:n ja Comptel Oyj:n 8.2.2017 allekirjoittaman transaktiosopimuksen voimassaolo on päättynyt mistä tahansa muusta syystä johtuen kuin ostotarjouksen toteutumisen takia, eli valtuutusta voidaan käyttää ainoastaan edellyttäen, että Nokia Oyj:n 9.2.2017 julkistama ostotarjous koskien kaikkia Comptel Oyj:n liikkeeseen laskemia osakkeita ja optio-oikeuksia ei toteudu.

Osingonjakovaltuutus on voimassa 31.12.2017 asti. Valtuutuksen perusteella hallitus on oikeutettu päättämään osingonjaon täsmäytyspäivästä, osingon maksupäivästä ja muista tarpeellisista seikoista. Mahdollisesta osingon jakamisesta päätettäessä hallitus arvioi yhtiön maksukyvyn ja taloudellisen aseman osakeyhtiölain mukaisesti.

Helsingissä 16. päivänä helmikuuta 2017

Comptel Oyj
Hallitus

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

1000 EUROA	LIITETIETO	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Liikevaihto	2	100 011	97 728
Liiketoiminnan muut tuotot	5	27	63
Materiaalit ja palvelut	6	-4 141	-5 546
Työsuhde-etuuksista johtuvat kulut	7	-46 763	-46 764
Poistot ja arvonalentumiset	8	-5 817	-6 756
Liiketoiminnan muut kulut	9	-32 314	-30 251
		-89 035	-89 317
Liikevoitto/-tappio		11 003	8 474
Rahoitustuotot	11	3 269	1 392
Rahoituskulut	11	-2 365	-2 541
Osuus osakkuusyhtiön tuloksesta		-172	287
Voitto/tappio ennen veroja		11 735	7 612
Tuloverot	12	-77	-3 085
Tilikauden voitto/tappio		11 658	4 527

1000 EUROA	LIITETIETO	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Muut laajan tuloksen erät:			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:			
Rahavirran suojaukset		-296	14
Muuntoerot		-934	189
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	12	59	-3
Tilikauden laaja tulos yhteensä		10 487	4 728
Voiton/tappion jakautuminen omistajille:			
Emoyhtiön omistajille		11 658	4 527
Määräysvallattomille omistajille		-	-
Laajan tuloksen jakautuminen omistajille:			
Emoyhtiön omistajille		10 487	4 728
Määräysvallattomille omistajille		-	-
Emoyrityksen omistajille kuuluvasta voitosta/ tappiosta laskettu osakekohtainen tulos	13		
Laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa		0,11	0,04
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, euroa		0,10	0,04

KONSERNIN TASE

1000 EUROA	LIITETIETO	31.12. 2016	31.12. 2015
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	15	2 646	2 646
Muut aineettomat hyödykkeet	15	14 095	12 837
Aineelliset hyödykkeet	14	1 707	1 152
Osuudet osakkuusyrityksissä	16	788	960
Myytavissä olevat sijoitukset		87	87
Laskennalliset verosaamiset	17	8 242	7 685
Muut pitkäaikaiset saamiset		570	646
		28 135	26 013
Lyhytaikaiset varat			
Myyntisaamiset ja muut saamiset	18	56 977	56 930
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	18	532	403
Rahavarat	19	9 242	3 030
		66 751	60 363
VARAT YHTEENSÄ		94 886	86 376

1000 EUROA	LIITETIETO	31.12. 2016	31.12. 2015
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	20	2 141	2 141
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	20	1 975	1 698
Käyvän arvon rahasto	20	-407	-170
Muuntoerot	20	-1 443	-510
Kertyneet voittovarot		42 783	34 165
		45 049	37 324
Oma pääoma yhteensä		45 049	37 324
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	17	2 805	2 572
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	24	491	92
		3 296	2 664
Lyhytaikaiset velat			
Varaukset	23	116	1 090
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	24	8 993	7 075
Ostovelat ja muut velat	25	37 432	37 816
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		-	407
		46 541	46 388
Velat yhteensä		49 837	49 052
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		94 886	86 376

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

1000 EUROA	LIITETIETO	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tilikauden voitto/tappio		11 658	4 527
Oikaisut:			
Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa tai liiketoiminnan rahavirtaan kuulumattomat erät	28	6 497	7 834
Korkokulut ja muut rahoituskulut		250	273
Korkotuotot		-1 197	-88
Tuloverot		77	3 069
Käyttöpääoman muutos:			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		-174	-14 240
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		-1 500	5 031
Varausten muutos		-664	-277
Maksetut korot		-250	-273
Saadut korot		1 197	12
Maksetut tuloverot ja saadut palautukset		-291	-5 245
Liiketoiminnan nettorahavirta		15 603	623
Investointien rahavirrat			
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin		-1 417	-456
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-132	-102
Investoinnit tuotekehityshankkeisiin		-6 185	-5 176
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		95	7
Muiden pitkäaikaisten saamisten muutos		29	-3
Investointien nettorahavirta		-7 610	-5 730

1000 EUROA	LIITETIETO	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Rahoituksen rahavirrat			
Maksetut osingot		-3 248	-2 139
Uudet osakkeet		277	497
Optioiden myynti		-	800
Lainojen nostot		33 715	27 935
Lainojen takaisinmaksut		-31 924	-28 063
Muut rahoitusvelkojen lyhennykset		527	-243
Rahoituksen nettorahavirta		-653	-1 213
Rahavarojen muutos		7 339	-6 319
Rahavarat tilikauden alussa	19	3 030	9 352
Rahavarat tilikauden lopussa	19	9 242	3 030
Muutos		6 212	-6 322
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-1 127	-2

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

EMOYRITYKSEN OMISTAJILLE KUULUVA PÄÄOMA

1000 EUROA	OSAKEPÄÄOMA	MUUT RAHASTOT	MUUNTOEROT	ARVONMUUTOS- RAHASTO	KERTYNEET VOITTOVARAT	YHTEENSÄ
Oma pääoma 31.12.2014	2 141	401	-698	-182	31 684	33 346
Ostetut omat osakkeet						-
Uudet osakkeet		497				497
Osingonjako					-2 139	-2 139
Osake- ja optiopohjaiset palkitsemisjärjestelmät		800			428	1 228
Puretut tytäryhtiöt					7	7
Edellisten tilikausien virheen korjaus *)					-342	-342
Tilikauden laaja tulos yhteensä			188	12	4 527	4 727
Oma pääoma 31.12.2015	2 141	1 698	-510	-170	34 165	37 324
Ostetut omat osakkeet						-
Uudet osakkeet		277				277
Osingonjako					-3 248	-3 248
Osake- ja optiopohjaiset palkitsemisjärjestelmät					492	492
Puretut tytäryhtiöt						-
Edellisten tilikausien virheen korjaus *)					-283	-283
Tilikauden laaja tulos yhteensä			-934	-237	11 658	10 487
Oma pääoma 31.12.2016	2 141	1 975	-1 444	-407	42 784	45 049

*) Tilikauden aikana kirjattiin edellisten tilikausien kuluoikaisuja suoraan omaan pääomaan.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

YRITYKSEN PERUSTIEDOT

Comptel Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö. Vuonna 1986 perustettu Comptel Oyj on yksi maailman johtavista palvelutoimitusprosessin, laskutustietojen ke-ruun, veloituksen ja käytönhallinnan sekä ennakoivan analytiikan oh-jelmisto- ja palvelutoimittajista televiestinnän alueella. Comptel Oyj on listattu NASDAQ Helsingissä (CTL1V). Emoyrityksen Comptel Oyj:n kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on Salmisaarenaukio 1, 00180 Helsinki.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Comptelin inter-netsivuilla osoitteesta www.comptel.com tai konsernin emoyrityksen pääkonttorista yllä mainitusta osoitteesta.

Comptel Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 16.2.2017 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

LAATIMISPERUSTA

Comptelin konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpää-tösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2016 voimas-saolevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen

kirjanpito-laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuk-sesta (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön mukaiset.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta myytävissä olevia sijoituksia, johdan-naissopimuksia ja suojauskohteita käyvän arvon suojauksessa. Osakeperusteiset etuudet on kirjattu käypään arvoon niiden myöntä-mishetkellä.

Tilinpäätöstiedot ilmoitetaan tuhansina euroina. Tilinpäätöksen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

Comptel siirtyi vuoden 2005 aikana kansainväliseen IFRS-tilinpäätöskäytäntöön ja sovelsi siirtymässä IFRS 1 *Ensimmäinen IFRS-standardien käyttöönotto* -standardia. Siirtymispäivä oli 1.1.2004.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä, samoin kuin harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Toteumat voivat poiketa teh-dyistä arvioista. Tietoa harkinnasta, jota johto on käyttänyt konsernin noudattamia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita soveltaessaan ja jolla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty kohdassa "Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioi-hin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät".

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN YHDISTELYPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös käsittää emoyrityksen Comptel Oyj:n sekä kaikki ne tytäryritykset, joissa emoyrityksellä on suoraan tai välillisesti mää-räysvalta ("konserni" tai "Comptel"). Osakkuusyrittäjinä yhdistellään

ne yritykset, joissa emoyrityksellä on suoraan tai välillisesti huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa.

TYTÄRYRITYKSET

Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa Comptelilla on määräysvalta. Määräysvallalla tarkoitetaan oikeutta määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta. Määräysvalta syntyy, kun Comptel altistuu tai on oikeutettu muuttuvalle tuotolle ja pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä sijoituskohdetta koskevaa valtaansa.

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintaan liittyvät menot, lukuun ottamatta vieraan tai oman pääoman ehtoisten arvopapereiden liikkeeseen laskusta aiheutuvia menoja, on kirjattu kuluksi. Luovutettu vastike ei sisällä hankinnasta erillisenä käsiteltäviä liiketoimia. Näiden vaikutus on huomioitu hankinnan yhteydessä tulosvaikutteisesti. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä ja se on luokiteltu joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti tai muihin laajan tuloksen eriin. Omaksi pääomaksi luokiteltua lisäkauppahintaa ei arvosteta uudelleen.

Hankitut tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun Comptel on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat voitot, sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Mikäli tappio johtuu arvonalentumisesta, realisoitumattomia

tappioita ei eliminoida.

Tilikauden voiton tai tappion ja laajan tuloksen jakautuminen emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään laajan tuloslaskelman yhteydessä. Mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta arvostetaan joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien osuuden suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Arvostamisperiaate määritetään erikseen kullekin yrityshankinnalle. Laaja tulos kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille, vaikka tämä johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen. Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus omista pääomista esitetään omana eränään taseessa oman pääoman osana. Emoyrityksellä tytäryrityksessä olevan omistuosuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina.

Vaiheittain toteutuvan hankinnan yhteydessä aiempi omistuosuus arvostetaan käypään arvoon ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Konsernin menettäessä määräysvallan tytäryhtiössä, arvostetaan jäljelle jäävä sijoitus määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja tästä syntyvä erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Ennen 1.1.2010 tapahtuneet hankinnat on käsitelty silloin voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

OSAKKUUSYRITYKSET

Osakkuusyritykset ovat yrityksiä, joissa Comptelilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta toteutuu, kun Comptel omistaa alle 50 %, mutta yli 20 % yrityksen äänivallasta tai kun konsernilla katsotaan muutoin olevan huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Osakkuusyritykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen

pääomaosuusmenetelmää käyttäen siitä lähtien, kun huomattava vaikutusvalta syntyy ja sen päättymiseen saakka. Osakkuusyrittysijoitus sisältää sen hankinnasta syntyneen liikearvon. Mikäli Comptelin osuus osakkuusyrittysen tappioista ylittää kyseisen sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä sen ylittäviä tappioita oteta huomioon, ellei konsernilla ole tähän liittyvää velvoitetta tai se on suorittanut maksuja osakkuusyrittysen puolesta. Osakkuusyrittysten konsernin omistusosuutta vastaava osuus tuloksesta esitetään omana eränään laajassa tuloslaskelmassa.

ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut mitataan siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta. Konsernitiilin päätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyrittysen toiminta- ja esittämisvaluutta.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu käyttäen tapahtumapäivänä vallitsevaa kurssia. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät on muunnettu tilinpäätöspäivän kurssija käyttäen. Ulkomaan rahan määräiset ei-monetaariset erät, jotka on arvostettu käypiin arvoihin, on muunnettu käyttäen tilinpäätöspäivän kurssija. Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on esitetty laajassa tuloslaskelmassa.

ULKOMAISTEN TYTÄRYRITYSTEN TILINPÄÄTÖKSET

Ulkomaisten konserniyrittysten laajat tuloslaskelmat ja rahavirrat on muunnettu euroiksi kauden keskikurssija taseet tilinpäätöspäivän kurssija käyttäen. Kauden tuloksen muuntaminen eri kurssija laajassa tuloslaskelmassa ja taseessa aiheuttaa muuntoeron, joka kirjataan

muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omassa pääomassa omana eränään. Ulkomaisten tytäryrittysten hankintamenon eliminoinnista syntyvät muuntoerot, nettosijoituksen suojaustulos sekä hankinnan jälkeiset kurssierot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omassa pääomassa. Kun tytäryrittys myydään, kertyneet muuntoerot kirjataan laajaan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota. Syntyneet muuntoerot esitetään omassa pääomassa erillisenä eränä.

Ennen 1.1.2004 hankittujen ulkomaisten yksiköiden hankinnasta syntyvät käyvän arvon kohdistukset ja liikearvo muunnetaan euroiksi hankintahetken kurssija käyttäen. 1.1.2004 jälkeen hankittujen ulkomaisten yksiköiden varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehty käyvän arvon oikaisu sekä hankinnasta syntyvä liikearvo käsitellään kyseisten ulkomaisten yksiköiden varoina ja velkoina. Ne muunnetaan euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

AINEELLISET HYÖDYKKEET

Aineelliset hyödykkeet on kirjattu taseeseen alkuperäiseen hankintamenoonsa kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyinä. Mikäli hyödyke koostuu useammasta osasta, joiden taloudelliset vaikutusajat ovat eripituiset, kukin osa käsitellään erillisenä hyödykkeenä. Poistot lasketaan tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta arvioidun taloudellisen vaikutusajan mukaan. Koneiden ja kaluston poisto aika on neljä vuotta.

Kunnossapito- ja korjausmenot kirjataan tilikauden kuluksi lukuun ottamatta huomattavia vuokrahuoneistojen peruseräparannusmenoja, jotka sisältyvät aineellisiin hyödykkeisiin. Näiden poisto aika on viisi vuotta tai tätä lyhyempi vuokrasopimuksen voimassaolo aika.

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Aineellisen hyödykkeen poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi *IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot* -standardin mukaisesti.

Aineellisten hyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät joko liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

IAS 23 -standardin ehtojen täyttävän hyödykkeen hankintamenoon sisällytetään välittömästi kyseisen omaisuuserän hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta johtuvat vieraan pääoman menot.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

LIIKEARVO

1.1.2010 jälkeen tapahtuneiden liiketoimintojen yhdistämisissä syntyvä liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallatomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät konsernin osuuden hankitun netto-varallisuuden käyvästä arvosta.

1.1.2004-31.12.2009 tapahtuneet yrityshankinnat on kirjattu aikaisemman IFRS-normiston mukaisesti. Tätä aiempien liiketoimintojen yhdistämisten liikearvo vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty oletushankintamenona.

IAS 36 *Omaisuuserien arvon alentuminen* -standardin mukaisesti liikearvosta ei kirjata säännönmukaisia poistoja, vaan ne testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalennuksilla.

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISMENOT

IAS 38 *Aineettomat hyödykkeet* -standardin mukaisesti tutkimusmenot

kirjataan laajaan tuloslaskelmaan kuluksi. Kehittämismenot, jotka aiheutuvat uusien tai kehittyneempien tuotteiden suunnittelusta, aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi. Aktivointi aloitetaan siitä hetkestä, kun tuote on teknisesti toteutettavissa, se voidaan hyödyntää kaupallisesti ja tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä. Hyödykkeestä kirjataan poistot siitä hetkestä, kun se on valmis käytettäväksi. Hyödyke, joka ei ole vielä valmis käytettäväksi, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

Comptel aktivoi taseeseen IAS 38:n mukaiset tuotekehitysmenot ja sisäisiin järjestelmähankkeisiin liittyvät menot. Aktivoidut tuotekehitysmenot poistetaan tasapoistoina kolmessa vuodessa ja järjestelmähankkeisiin liittyvät aktivoidut menot neljässä vuodessa.

Saadut tuotekehitysavustukset esitetään kulujen tai aktivointien vähennyksenä.

MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Ostetut patentit ja lisenssit sekä omien patenttien hakemisesta aiheutuvat menot, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan taseeseen ja tasapoistoina kuluksi laajaan tuloslaskelmaan niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Poistot kirjataan alkuperäisestä hankintahinnasta taloudellisen vaikutusajan mukaan.

Aktivoitujen patentoimismenojen poistoaika on pääsääntöisesti kymmenen vuotta ja lisenssien neljä vuotta.

Todennäköisiä taloudellisia vaikutusaikoja tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja jos ne poikkeavat aiemmin arvioidusta, poistosuunnitelmaa muutetaan vastaavasti.

Liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut yksilöitävissä olevat aineettomat hyödykkeet arvostetaan hankinnan yhteydessä käypään arvoon. Nämä liittyvät esimerkiksi liiketoimintakaupan yhteydessä saatuihin asiakkuuksiin ja teknologioihin ja niiden poistoaika on 3-5 vuotta.

VUOKRASOPIMUKSET

COMPTEL VUOKRALLEOttAJANA

IAS 17 *Vuokrasopimukset* -standardi jaottelee vuokrasopimukset rahoitusleasingisopimuksiin ja muihin vuokrasopimuksiin. Vuokrasopimukset, joissa vuokralleottajalla on olennainen osa omistamiselle tyypillisistä riskeistä ja eduista, ovat rahoitusleasingisopimuksia. Rahoitusleasingisopimuksella hankittu omaisuuserä merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasingisopimuksella hankituista hyödykkeistä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen vuokra-aikana siten, että tilikausittain jäljellä olevalle velalle muodostuu samansuuruinen korkoprosentti. Vuokravelvoitteet sisältyvät rahoitusvelkoihin. Jos vuokrasopimus ei täytä rahoitusleasingin ehtoja, kyseessä on aina muu vuokrasopimus. Tällöin vuokralleottajalla on oikeus käyttää hyödykettä rajoitetun ajan, eivätkä hyödykkeen omistamiselle tyypilliset olennaiset riskit ja edut siirry vuokralleottajalle.

Comptelin vuokrasopimukset käsitellään pääosin muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vuokrat kirjataan kuluksi laajaan tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

ARVONALENTUMISET

AINEELLISET JA AINEETTOMAT OMAISUUSERÄT

Comptel arvioi omaisuuserien kirjanpitoarvoja tilinpäätöshetkellä

mahdollisten arvonalentumisviitteiden havaitsemiseksi. Jos viitteitä havaitaan, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo, sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet. Arvonalentumistarvetta tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla eli sillä alimmalla yksikkötasolla, joka on pääosin muista yksiköistä riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa muista rahavirroista.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttokorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisriskeistä.

Arvonalentumistappio kirjataan, jos omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön tasearvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappiot kirjataan laajaan tuloslaskelmaan. Mikäli arvonalentumistappio kohdistuu rahavirtaa tuottavalle yksikölle, kohdistetaan se ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja sen jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasasuhteisesti. Arvonalentumistappio perutaan, jos on viitteitä, että olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut arvonalentumiskirjauksen ajankohdasta. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumista ei peruta missään tilanteessa.

ELÄKEVELVOITTEET

IAS 19 *Työsuhte-etuudet* -standardi luokittelee eläkejärjestelyt yrityksen velvoitteen perusteella etuuspohjaisiksi tai maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjaisissa järjestelyissä yritys suorittaa kiinteitä maksuja erilliselle yksikölle eikä yrityksellä ole maksun suorittamisen jälkeen velvoitetta suorittaa lisämaksuja. Comptelin eläkejärjestelyt on tehty paikallisen lainsäädännön mukaisesti. Eläkemenot, jotka perustuvat paikallisten eläkeyhtiöiden laatiimiin ja säännöllisesti tarkistettaviin eläkelaskelmiin, ovat maksupohjaisia ja kirjataan näin ollen tilikauden kuluksi.

OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Comptelilla on useita optiojärjestelyitä ja ne maksetaan oman pääoman ehtoisina instrumentteina. Oman pääoman ehtoisina instrumentteina maksettavat järjestelyt arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi laajaan tuloslaskelmaan tasaerinä oikeuden syntymisajanjakson aikana. Optioiden myöntämishetkellä määriteltä kulu perustuu konsernin arvioon niiden optioiden määräästä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajanjakson lopussa. Käypä arvo määritetään Black-Scholes-optiohinnoittelumallin perusteella.

Comptelilla oli tilikauden aikana myös osakepalkkiojärjestelmä. Osakepalkkiojärjestelmä tarjosi Comptel-konsernin avainhenkilöille mahdollisuuden saada palkkiona yhtiön osakkeita. Osakepalkkiojärjestelmien perusteella maksettavat palkkiot maksettiin ansaintajakson päätyttyä osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Osakepalkkiojärjestelmän kulut kirjattiin henkilöstökulukuksi sitouttamisajanjaksolle. Comptelilla ei ole voimassa olevia osakepalkkiojärjestelmiä tilikauden lopussa.

VARAUKSET

IAS 37 *Varaukset, ehdolliset velat ja ehdolliset varat* -standardi määrittelee edellytykset varausten kirjaamiselle. Varaukset perustuvat olemassa oleviin velvoitteisiin ja ne merkitään taseeseen, kun aikaisemman tapahtuman seurauksena on syntynyt oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköinen ja velvoitteen suuruus on luotettavasti arvioitavissa.

Varausten määriä arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja niiden määriä muutetaan vastaamaan parasta arviota tarkasteluhetkellä. Varausten muutokset kirjataan laajaan tuloslaskelmaan samaan erään, mihin varaus on alun perin kirjattu.

Takuuvaraus kirjataan, kun takuuehdon sisältävä tuote myydään tai toimitetaan. Takuuvarauksen suuruus perustuu kokemukseräiseen tietoon takuumenojen toteutumisesta.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun Comptel on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman, aloittanut suunnitelman toimeenpanon ja tiedottanut asiasta. Uudelleenjärjestelyä koskeva suunnitelma sisältää vähintään seuraavat tiedot: liiketoiminta, jota järjestely koskee, pääasialliset toimipaikat, joihin järjestely vaikuttaa, niiden henkilöiden toimipaikkojen sijainti, työtehtävät ja arvioitu lukumäärä, joille tullaan suorittamaan korvauksia työsuhteen päättymisestä, toteutuvat menot ja suunnitelman toimeenpanoaika. Comptelin jatkuvaan toimintaan liittyvistä menoista ei kirjata varausta.

Tappiollisista asiakassopimuksista kirjataan varaus, kun velvoitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat taloudelliset hyödyt.

TULOVEROT

Konsernin laajan tuloslaskelman verokulu muodostuu kauden

verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisten vero-velkojen ja -saamisten muutoksesta. Vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin kausiin liittyvillä veroilla. Muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattavien erien verovaikutus kirjataan vastaavasti muihin laajan tuloksen eriin tai osaksi omaa pääomaa.

Laskennalliset verot on kirjattu omaisuus- ja velkaerien väliaikaisista eroista kirjanpidon ja verotuksellisen arvon välillä velkamenetelmän mukaisesti käyttäen tilinpäätöshetkellä voimassa olevia tai tuleville vuosille säädettyjä verokantoja. Comptelissa merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistoista, johdannaissopimusten arvostamisesta käypään arvoon, tuotekehityshankkeiden aktivoinneista, lähdeveroista, jotka Comptel arvioi saavansa vähennettyä tulevien vuosien tuloverosta sekä liikearvopoistojen palauttamisesta konsernitasolla.

Laskennallinen verovelka sisältyy taseeseen kokonaisuudessaan ja laskennallinen verosaaminen on kirjattu siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

TULOUTUSPERIAATTEET JA LIIKEVAIHTO

Tuotot myynnistä kirjataan, kun omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan silloin, kun palvelut on suoritettu. Tuotot asiakastilauksista, joihin sisältyy lisenssi- ja palvelumyyntiä, tuloutetaan erillisinä asiakkaalta saadun hyväksynnän mukaisesti. Lisenssituotot, joihin ei liity työsuoritetta, tuloutetaan luovutuksen yhteydessä. Asiakkaan tilaajamääriä seurataan jatkuvasti, jotta niiden ylittäessä lisenssiehdoissa sovittun määrän voidaan laskuttaa asiakasta muuttuneen tilaajamäärän osalta. Nämä

lisenssilaaennustuotot tuloutetaan laskutettaessa. Tuotot palveluista kirjataan silloin, kun palvelut on suoritettu. Ylläpitotuotot kirjataan liikevaihdoksi tasaerinä ylläpitokaudelle.

PITKÄAIKAISHANKKEET

Pitkäaikaishankkeiden tulot ja menot kirjataan tuotoiksi ja kuluiksi valmistusasteen perusteella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Pitkäaikaishankkeiden tuotot käsittävät lisenssimaksut ja työn osuuden. Lopputulos on arvioitavissa luotettavasti, kun sopimuksesta odotettavissa olevat tulot ja menot sekä projektin eteneminen pystytään mittaamaan luotettavasti ja kun on todennäköistä, että projektista saadaan taloudellista hyötyä. Comptelin pitkäaikaishankkeiden valmistusaste määritetään tehtyjen työtuntien osuudella arvioituihin kokonaistyötunteihin. Jos on todennäköistä, että hankkeen valmiiksi saamiseen tarvittavat kokonaismenot ylittävät hankkeesta saatavat kokonaistulot, odotettavissa oleva tappio kirjataan kuluksi välittömästi.

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan myönnettyillä alennuksilla, myyntiin liittyvillä välillisillä veroilla sekä ulkomaanrahan määräraisten myyntisaamisten muuntamisesta syntyvillä kurssieroilla.

Projektin valmistumisen jälkeisten takuuajakaisten menojen kattamiseksi kirjataan takuuvaraus. Tappiollisten projektien arvioitu kokonaiskate kirjataan kuluksi ja varaukseksi.

OSAKEKOHTAINEN TULOS

Tulos per osake lasketaan tilikauden tuloksesta. Tilikauden tulos jaetaan osakkeiden määrän painotetulla keskiarvolla. Konsernin omistamat osakkeet eliminoidaan painotetun keskiarvon laskennassa. Laimennettu tulos per osake lasketaan ns. omat osakkeet -menetelmällä (treasury stock) olettaen, että optiotodistukset ja -oikeudet olisi

merkitty tilikauden alussa ja tilikauden aikana myönnetty optiotodistukset ja -oikeudet niiden myöntämispäivänä ja että niiden merkinnästä saaduilla varoilla olisi ostettu omia osakkeita osakkeen tilikauden keskimääräiseen markkinahintaan. Laskelman nimittäjään viedään osakkeiden määrän painotetun keskiarvon lisäksi optiotodistusten ja -oikeuksien oletetusta käytöstä tulevat lisäosakkeet.

Optioiden merkintäolettamaa ei oteta huomioon laimennetussa osakekohtainen tulos -tunnusluvussa silloin, kun optiotodistusten ja -oikeuksien merkintähinta on ollut korkeampi kuin osakkeen keskimääräinen markkinahinta tilikauden aikana. Osakeoptioilla ja -todistuksilla on laimentava vaikutus vain silloin, kun osakkeen keskimääräinen markkinahinta tilikauden aikana on ollut korkeampi kuin optiotodistusten ja -oikeuksien merkintähinta.

RAHOITUSVARAT JA RAHOITUSVELAT

RAHOITUSVARAT

IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* -standardin mukaan konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan perusteella ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä luokitellaan *Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat* -ryhmään, kun se on hankittu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi tai se luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen tapahtuessa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi. Jälkimmäiseen ryhmään luokitellaan sellaiset sijoitukset, joita hallinnoidaan käypään arvoon perustuen tai sijoitus, johon liittyy yksi tai useampi kytketty johdannainen, joka muuttaa sopimuksen

rahavirtoja merkittävästi, jolloin koko yhdistelmäinstrumentti arvostetaan käypään arvoon. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat on hankittu pääasiallisesti voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Johdannaiset, jotka eivät täytä IAS 39:n suojauslaskennan ehtoja, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset sekä 12 kuukauden sisällä erääntyvät rahoitusvarat sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin. Ryhmän erät on arvostettu käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan laajaan tuloslaskelmaan sille tilikaudelle, jonka aikana ne syntyvät.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ovat sellaisia johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määritettävissä, jotka erääntyvät määrättynä päivänä ja jotka konsernilla on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun ja ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin. Konsernilla ei ole ollut ko. sijoituksia tilikauden aikana.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Ne sisältyvät taseessa luonteensa mukaisesti lyhyt- ja pitkäaikaisiin varoihin: viimeksi mainittuihin, mikäli ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua. Myyntisaamiset merkitään kirjanpitoon alkuperäisen laskutetun määrän mukaisesti vähennettynä arvonalentumistappioilla.

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu muuhun ryhmään. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, paitsi jos ne on tarkoitus pitää alle 12 kuukauden ajan tilinpäätöspäivästä lähtien, jolloin ne sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin. Myytävissä olevat rahoitusvarat voivat koostua osakkeista ja korollisista sijoituksista. Ne

arvostetaan käypään arvoon tai milloin käypä arvo ei ole määritettävissä luotettavasti, hankintameno.

RAHAVARAT

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien. Mahdolliset luotollisten pankkitilien saldot sisältyvät lyhytaikaisiin velkoihin.

RAHOITUSVELAT

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Myöhemmin rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jakotettuun hankintameno. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin. Rahoitusvelat luokitellaan lyhytaikaisiksi, ellei konsernilla ole ehdotonta oikeutta siirtää velan maksua vähintään 12 kuukauden päähän tilinpäätöspäivästä. Vieraan pääoman menot kirjataan kuluiksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Lainasitoumuksiin liittyvät järjestelypalkkiot kirjataan transaktiomenoiksi siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että koko lainasitoumus tai osa siitä tullaan nostamaan. Tällöin palkkio merkitään taseeseen, kunnes laina nostetaan. Lainan noston yhteydessä lainasitoumuksiin liittyvä järjestelypalkkio merkitään osaksi transaktiokuluja. Siltä osin kuin on todennäköistä, että lainasitoumusta ei tulla nostamaan, järjestelypalkkio kirjataan ennakomaksuksi maksuvalmiuteen liittyvästä palvelusta ja jakotetaan kuluksi lainasitoumuksen ajanjaksolle.

JOHDANNAISSOPIMUKSET JA SUOJAUSLASKENTA

Johdannaisoppimukset merkitään taseeseen alun perin hankintameno, joka vastaa niiden käypää arvoa. Hankinnan jälkeen johdannaisoppimukset arvostetaan käypään arvoon.

Comptel soveltaa suojauslaskentaa dokumentoidun riskienhallintatavoitteiden ja suojausstrategian mukaisesti. Suojauslaskennan kohteena ovat johdannaisoppimukset, jotka suojaavat valuuttamääräistä tilauskantaa.

Ne johdannaisoppimukset, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja jotka ovat siinä tehokkaita, esitetään laajassa tuloslaskelmassa. Myyntisaamisia suojaavien operatiivisessa suojaamistarkoituksessa tehtyjen johdannaisoppimusten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmaan myynnin oikaisuksi.

Osana suojauslaskentaa Comptel dokumentoi suojattavan kohteen ja suojausinstrumentin välisen suhteen. Comptel dokumentoi ja arvioi vähintään jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä suojauskohteiden tehokkuuden tarkastelemalla suojaavan instrumentin kykyä kumota suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset.

Käyvän arvon suojauksen ehdot täyttävien johdannaisoppimusten käyvän arvon muutokset kirjattiin tulosvaikutteisesti samoin kuin suojauksen kohteena olevan omaisuus- tai velkaerän käyvän arvon muutokset.

Ennakoidun valuuttamääräisen myynnin suojauksessa käytettävien, ehdot täyttävien johdannaisinstrumenttien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman suojausrahastossa. Omaan pääomaan kertyneet voitot ja tappiot siirretään laajaan tuloslaskelmaan sillä kaudella,

jolla suojattu erä merkittää laajaan tuloslaskelmaan. Jos ennakoidun suojatun liiketoimen ei enää odotettu toteutuvan, omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio kirjattiin välittömästi laajaan tuloslaskelmaan.

OSINGOT

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottaman osingonjaon kirjaus kirjanpitoon tehdään vasta, kun yhtiökokous on tehnyt päätöksen osingonjaosta.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tilinpäätöstä laadittaessa tehdään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi käytetään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Mahdolliset arvioiden ja olettamusten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai olettamusta korjataan ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Comptelissa ne keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja sel-laiset tilinpäätöspäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät, jotka aiheuttavat merkittävän riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumisesta olennaisesti seuraavan tilikauden aikana, ovat seuraavat:

ARVONALENTUMISTESTAUS

Konsernissa testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta liikearvo, keskeneräisiin aineettomiin hyödykkeisiin aktivoidut

tuotekehittämismenot, sekä patentoimismenot, sekä arvioidaan viitteitä arvonalentumisesta edellä laatimisperiaatteissa esitetyn mukaisesti. Näissä laskelmissa on elementtejä, kuten WACC ja tuleva taloudellinen kehitys, joiden määrittelemisen edellyttää konsernin johdon arvioiden käyttämistä.

Lisätietoja kerrytettävissä olevan rahamäärän herkkyydestä käytettyjen oletusten muutoksille on annettu liitetietojen kohdassa 15. Aineettomat hyödykkeet.

TULOUTUS

Arviointi Comptelissa käytössä olevien eri tuloutusperiaatteiden soveltamisesta alkaa asiakastilauksen tulkinnasta, määritellään tilauksen arvon, laajuuden ja toimituksen keston perusteella se mitä tuloutusperiaatteita siihen sovelletaan.

Tuloutusperiaatteissa esitetyn mukaisesti pitkäaikaishankkeen tulot ja menot kirjataan tuotoiksi ja kuluiksi valmistusasteen perusteella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Valmistusasteen mukainen tuloutus perustuu arvioihin hankkeesta odotettavista tuotoista ja kuluista, samoin kuin hankkeen etenemisen luotettavaan mittaamiseen. Tulojen ja menojen merkitsemistä laajaan tuloslaskelmaan muutetaan, jos arviot projektin lopputulemasta muuttuvat. Muutokset merkitään kirjanpitoon sillä kaudella, jolloin muutos on ensi kertaa tiedossa ja luotettavasti arvioitavissa. Hankkeesta odotettavissa oleva tappio kirjataan kuluksi välittömästi, kun se on tiedossa ja arvioitavissa. Pitkäaikaishankkeista esitetään lisätietoja liitetiedossa 4. Valmistusasteen mukainen tuloutus.

VEROT

Comptelin asiakaskunnan jakaantuminen maailmanlaajuisesti eri

maihin tuo mukanaan verotuksellisia haasteita, joiden vaikutusta joudutaan arvioimaan konsernin oikean verokulun määrittämiseksi. Kokemuseräistä arviointia kansainvälisten verosopimusten tulkinasta pyritään tekemään niin Suomen kuin asiakkaankin kotimaan veroviranomaisten kannalta katsoen.

Arvioita liittyy myös lähdeverojen verotukselliseen käsittelyyn sekä laskennallisten verosaamisten kirjaamiseen ja hyödyntämiseen tulevaisuudessa. Laskennallinen verosaaminen kirjataan vain siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan.

UUSIEN TAI MUUTETTUIEN IFRS-STANDARDIEN SEKÄ TULKINTOJEN SOVELTAMINEN

Alla kuvatut standardit, tulkinnat tai niiden muutokset on julkaistu, mutta ne eivät vielä ole voimassa, eikä Comptel ole soveltanut niitä ennen niiden pakollista voimaantuloa. Comptel ottaa käyttöön seuraavat IASB:n julkistamat muutetut tai uudistetut standardit ja tulkinnat kun ne astuvat voimaan, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien:

IFRS 15 *Tuotot sopimuksesta asiakkaan kanssa*. 1.1.2018 voimaan tuleva standardi sisältää viisivaiheisen myyntituottojen tuloutusmallin. Tuloutusmalli sisältää selvästi yksityiskohtaisempia ohjeita kuin nykyisin voimassaolevat standardit, mitkä IFRS 15 tulee korvaamaan. Uusi tuloutusmalli painottaa eri suoritevelvoitteiden yksilöimistä asiakassopimuksista ja transaktiohinnan kohdistamista yksilöidyille suoritevelvoitteille. Comptel arvioi alustavasti ottavansa standardin käyttöön täysin takautuvasti sen voimaantulopäivästä alkaen. Comptel on 2016 aikana tehnyt alustavan arvion IFRS 15 standardin vaikutuksesta myynnin eri tulovirtoihin.

Nykyisen käytännön mukaan tuotot palveluista kirjataan silloin, kun palvelut on suoritettu. Lisenssituotot, joihin ei liity työsuoritetta, tuloutetaan luovutuksen yhteydessä. Asiakkaan tilaajamääriä seurataan jatkuvasti, jotta niiden ylittäessä lisenssiehdoissa sovitun määrän voidaan laskuttaa asiakasta muuttuneen tilaajamäärän osalta. Nämä lisenssilaaennustuotot tuloutetaan laskutettaessa. Ylläpitotuotot kirjataan liikevaihdoksi tasaerinä ylläpitokaudelle.

IFRS 15 edellyttää, että sopimuksen syntymisajankohtana on arvioitava asiakassopimuksessa luvutut tavarat tai palvelut sekä yksilöitävä suoritevelvoitteeksi jokainen lupaus siitä, että asiakkaalle luovutetaan joko tavara tai palvelu, joka on erotettavissa, tai sarja erotettavissa olevia tavaroita tai palveluja, jotka ovat olennaisilta osin samoja ja joiden luovuttaminen asiakkaalle tapahtuu saman luovutusmallin mukaisesti.

Alustavan arvion perusteella suoritevelvoitteet voivat muuttua ja niitä tullaan yhdistämään sopimuksen muiden suoritevelvoitteiden kanssa. Lisenssimyynnin tuloutukseen standardilla on toisaalta sitä aikaistava ja toisaalta viivästyttävä vaikutus, riippuen siitä liittykö lisenssi valmistusasteen mukaisesti ajan yli tuloutettavaan projektiin, liittykö asiakastilaukseen muita suoritevelvoitteita vai onko lisenssi myyty erillisenä suoritevelvoitteena.

IFRS 15 edellyttää, että transaktiohintaa on kohdistettava kullekin sopimuksessa yksilöitävälle suoritevelvoitteelle, millä voi konsernissa olla vaikutusta suoritevelvoitteen tuloutettavaan määrään.

IFRS 15 edellyttää, että sopimuksesta aiheutuvat menot kirjataan omaisuuseräksi, jos kyseisä menoja vastaava rahamäärä tullaan kerryttämään yli vuoden ja mikä voi konsernissa vaikuttaa kuluksi kirjaamisen ajankohtaan.

Palveluiden myynnin tuloutukseen IFRS 15:llä ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta ja tuloutus tapahtuu ajan yli. Asiakas samanaikaisesti saa ja kuluttaa yhteisön suoritteesta saamansa hyödyn siitä

mukaa kuin yhteisö tuottaa suoritetta.

Comptel jatkaa asiakassopimusten analysointia 2017 keskittyen sopimuksiin, missä on yllämainittuja aiheita ja pystyäkseen laskemaan eur-määräisen vaikutuksen tilinpäätöksen. Lisäksi uusi tulousstandardi tulee vaatimaan uusia liitetietoja. Konserni tulee 2017 kehittämään prosessin, millä varmistutaan tarvittavien liitetietojen keräämisen.

IFRS 16 *Vuokrasopimukset*. Standardi määrittelee vuokrasopimukseksi sopimuksen, jonka mukaan vuokralle antaja antaa vuokralle ottajalle oikeuden käyttää yksilöityä hyödykettä tietyn ajan maksua tai toistuvia suorituksia vastaan. Vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokralle ottaja merkitsee tulevien vuokramaksujen nykyarvoa vastaavan määrän luonteensa mukaiseksi omaisuuseräksi ja vastaavan suuruisen velan. Sopimusten luokittelu vaikuttaa mm. tuloslaskelmakirjauksen suuruuteen. Lähtökohtaisesti kaikki yli vuoden mittaiset vuokrasopimukset merkitään taseeseen. Omaisuuserän ja velan kirjanpitoarvoa arvioidaan myöhemmin uudelleen, jos uudet tosiasialliset seikat ja olosuhteet indikoivat, että velan ja omaisuuserän arvossa (vuokrien nykyarvossa) on tapahtunut olennainen muutos. Comptel arvioi, että lähinnä toimitilojen, autojen ja IT-laitteiden vuokrasopimusten kirjanpitoikäsiittelyn muutos tulee vaikuttamaan konsernitilinpäätöksen taseen loppusummaan sekä tuloslaskelman vuokratulujen siirtyvän poistoihin ja rahoituskuluihin.

IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit ja siihen tehdyt muutokset*. Standardi sisältää ohjeistuksen rahoitusvarojen luokitteluun ja arvostamiseen sekä uudet suojauslaskennan vaatimukset. Comptelin alustavan arvion mukaan muutoksilla ei tule olemaan merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätöksiin.

IFRS-standardeihin tehdyt parannukset (Annual Improvements to IFRSs 2014–2016). Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään

yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta muutoksilla ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta Comptelin konsernitilinpäätökseen.

2. SEGMENTTI-INFORMAATIO

Comptel-konsernilla on kolme raportoitavaa segmenttiä, jotka perustuvat liiketoimintayksikköihin. Liiketoimintayksikköihin perustuva mittaaminen on yhtiön kannattavuuteen liittyvän raportoinnin ja päätöksenteon pääasiallinen mittari.

Segmentti-informaation laatimisperiaatteet noudattavat IFRS:n laatimisperiaatteita.

Comptelissa toimintasegmenttien tuloksen arviointi ja segmenteille kohdennettavia resursseja koskevat päätökset perustuvat segmenttien liiketulokseen. Näistä

päätöksistä vastaa viime kädessä Comptel-konsernin toimitusjohtaja.

Segmenttien liikevaihto yhteensä muodostaa konsernin ulkoisen liikevaihdon. Segmenttien kulut sisältävät myynnin, asiakaspalvelun ja -toimituksien kustannukset. Kohdistamattomat kuluerät liittyvät tuotehallinta-, tutkimus- ja tuotekehitys- sekä hallinnon yksiköihin. Segmenttien varat koostuvat myyntisaamisista.

2016, 1000 EUROA	INTELLIGENT DATA	SERVICE ORCHESTRATION	OTHER	SEGMENTIT YHTEENSÄ
Liikevaihto	43 791	56 085	135	100 011
Segmentin liiketulos	6 769	7 492	-3 258	11 003
Poistot	2 547	3 262	8	5 817

2015, 1000 EUROA	INTELLIGENT DATA	SERVICE ORCHESTRATION	OTHER	SEGMENTIT YHTEENSÄ
Liikevaihto	42 503	55 225	0	97 728
Segmentin liiketulos	5 808	5 128	-2 462	8 474
Poistot	2 938	3 818	0	6 756

TÄSMÄYTYSLASKELMAT

TULOS

1000 EUROA	2016	2015
Raportoitavien segmenttien liike-tulos	11 003	8 474
Rahoituserät, netto	904	-1 149
Osuus osakkuusyrityksen tuloksesta	-172	287
Konsernin voitto/tappio ennen veroja	11 735	7 612

TUOTTEITA JA PALVELUJA KOSKEVAT TIEDOT

ULKOISILTA ASIAKKAILTA SAADUT TUOTOT

1000 EUROA	2016	2015
Projektiliiketoiminta	65 105	63 289
Ylläpitoliiketoiminta	34 906	34 439
Yhteensä	100 011	97 728

MAANTIETEELLISET TIEDOT

ULKOISILTA ASIAKKAILTA SAADUT TUOTOT

Maantieteellisten alueiden liikevaihto esitetään asiakkaiden sijainnin mukaan.

1000 EUROA	2016	2015
Intia	10 589	9 280
Saudi-Arabia	7 284	7 687
Saksa	7 208	12 433
Australia	7 189	7 337
Tanska	5 994	2 205
Italia	4 557	2 887
Iso Britannia	3 780	3 305
Suomi	2 606	2 589
Muut maat	50 804	50 005
Yhteensä	100 011	97 728

PITKÄAIKAISET VARAT

Maantieteellisten alueiden pitkäaikaiset varat esitetään varojen sijainnin mukaan.

Pitkäaikaiset varat on esitetty ilman laskennallisia veroja ja työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuusjärjestelyihin liittyviä varoja.

1000 EUROA	2016	2015
Suomi	14 968	13 401
Muut maat	1 487	1 274
Osuudet osakkuusyrityksissä	788	960
Kohdistamattomat varat	2 649	2 693
Yhteensä	19 892	18 328

TIEDOT TÄRKEIMMISTÄ ASIAKKAISTA

Vuosina 2016 ja 2015 Comptelin tuotot yksittäiseltä asiakkaalta eivät ylittäneet 10 % konsernin liikevaihdosta.

3. HANKITUT LIIKETOIMINNOT

Comptel ei ole hankkinut uusia liiketoimintoja tilikaudella 2016, ei myöskään tilikaudella 2015.

4. VALMISTUSASTEEN MUKAINEN TULOUTUS

1000 EUROA	2016	2015
Valmistusasteen mukaan tuotoksi kirjattu liikevaihto	22 513	22 193
Luovuttamattomien pitkäaikaishankkeiden tuotoksi tilikaudella ja aikaisemmillä tilikausilla kirjattu määrä	9 961	13 336
Luovuttamattomien pitkäaikaishankkeiden kokonaiskulut	7 650	6 843
Pitkäaikaishankkeiden tilauskanta valmistusasteen mukaan	19 600	19 696
Valmistusasteen mukaisen tuloutuksen johdosta kirjatut siirtosaamiset	2 907	2 845
Valmistusasteen mukaisen tuloutuksen johdosta kirjatut siirtovelat	5 016	3 270

5. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

1000 EUROA	2016	2015
Aineellisten hyödykkeiden myyntituotot	1	3
Muut	26	60
Yhteensä	27	63

6. MATERIAALIT JA PALVELUT

1000 EUROA	2016	2015
Ostot, aineet ja tarvikkeet (tavarat)	-37	-87
Ulkopuoliset palvelut	4 178	5 633
Yhteensä	4 141	5 546

7. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA JOHTUVAT KULUT

1000 EUROA	2016	2015
Palkat	38 897	38 373
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	4 740	4 692
Myönnetty osakeoptiot	-168	362
Osakepalkitseminen	427	607
Muut henkilösivukulut	2 868	2 730
Yhteensä	46 764	46 764

KONSERNIN HENKILÖKUNTA KESKIMÄÄRIN TILIKAUDELLE	2016	2015
Eurooppa	389	361
Aasia ja Tyynenmeren alue	338	298
Lähi-itä ja Afrikka	56	57
Amerikka	9	7
Yhteensä	792	723

HALLITUKSEN JÄSENTEN JA TOIMITUSJOHTAJAN ELÄKESITOUMUKSET

Toimitusjohtajan kanssa on sovittu maksupohjaisesta lisäeläkkeestä. Eläkeikä mää-
rätty työeläkelain mukaan. Toimitusjohtajan eläkekulut vuonna 2016 olivat yhteensä
207 037,00 euroa (vuonna 2015 209 310,00 euroa), josta lisäeläkkeen osuus oli
81 881,00 euroa (vuonna 2015 85 595,00 euroa).

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitetiedossa 31. Lähipiiritapahtumat.

Tiedot myönnettyistä optioista ja osakepalkkiojärjestelmäosuuksista esitetään liitetie-
dossa 21. Osakeperusteiset maksut.

8. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

1000 EUROA	2016	2015
Poistot hyödykeryhmittäin		
Aineettomat hyödykkeet		
Patentit ja tavaramerkit	77	77
Aktivoidut kehittämismenot	4 854	5 520
Muut aineettomat hyödykkeet	129	405
Yhteensä	5 060	6 002
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	757	754
Yhteensä	757	754
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	5 817	6 756

9. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

1000 EUROA	2016	2015
Vuokrat	2 824	3 035
Matkakulut	8 519	6 814
Markkinointikulut	2 209	2 151
Muut liiketoiminnan kulut	18 762	18 251
Yhteensä	32 314	30 251

TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT

1000 EUROA	2016	2015
Ernst & Young		
Tilintarkastus	230	282
Verotukseen liittyvät palvelut	74	81
Muut palvelut	30	21
Yhteensä	334	384

Tilintarkastajien palkkiot sisältävät kunkin konserniyhtiön varsinaisen tilintarkastajan palkkiot.

10. TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISMENOT

Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut tutkimus- ja kehittämismenot olivat 15 609 tuhatta euroa vuonna 2016 (12 752 tuhatta euroa v. 2015).

Tilikauden tuotekehitysaktivoinnit olivat 6 185 tuhatta euroa (5 176 tuhatta euroa v. 2015). Tuotekehitysaktivointien poistot olivat 4 854 tuhatta euroa (5 520 tuhatta euroa v. 2015).

11. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

1000 EUROA	2016	2015
Korkotuotot rahavaroista	8	8
Korkotuotot muista saamisista	1 190	80
Arvonmuutokset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista:		
Valuuttakurssivoitot muista saamisista ja muista veloista	2 071	1 305
Muut rahoitustuotot	-	142
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön arvostettavista rahoituslainoista	-115	-189
Korkokulut muista veloista	-52	-84
Valuuttakurssitappiot muista saamisista ja muista veloista	-1 945	-2 410
Muut rahoituskulut	-253	-
Yhteensä	904	-1 148

LAAJAN TULOSLASKELMAN ERIIN SISÄLTÄVÄT VALUUTTAKURSSIEROT RIVEITTÄIN

1000 EUROA	2016	2015
Liikevaihto		
Valuuttatermiinien arvonmuutokset	-378	-584
Kurssivoitot ja -tappiot, netto	-614	179
Liiketoiminnan muut kulut		
Valuuttatermiinien arvonmuutokset	-	-
Kurssivoitot ja -tappiot, netto	-15	-106
Rahoitustuotot		
Valuuttatermiinien arvonmuutokset	-	-25
Kurssivoitot	2 071	1 330
Rahoituskulut		
Valuuttatermiinien arvonmuutokset	-9	-1 099
Kurssitappiot	-1 936	-1 311
Yhteensä	-881	-1 616

Comptel aloitti IAS 39:n mukaisen suojauslaskennan soveltamisen 1.10.2014.

12. TULOVEROT

1000 EUROA	2016	2015
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-764	-1 199
Edellisten tilikausien verot	-147	-161
Laskennalliset verot	214	1 829
Lähdeverokulut	-2 723	-3 510
Lähdeveron palautukset	3 408	-
Muut välittömät verot	-65	-45
Yhteensä	-77	-3 086

Comptel Oyj sai marraskuussa 2006 Konserniverokeskuksen verotuksen oikaisulautakunnan hylkäävän päätöksen oikaisuvaatimukseensa lähdeverojen hyvittämisestä vuoden 2004 verotuksessa. Oikaisuvaatimus koskee yhtiön vuonna 2004 maksamien lähdeverojen hyvittämistä kahdenkertaisen verotuksen poistamiseksi.

Comptel Oyj kirjasi ja maksoi kyseiset vuoden 2004 lähdeverot vuonna 2005. Oikaisulautakunnan voimassa olevan päätöksen mukaisesti Comptel Oyj on tilikaudella 2016 kirjannut lähdeverokulua 871 tuhatta euroa, lähdeverokulua vähensi Intiasta saatu veronpalautus 3.408 tuhatta euroa. Hyvittämättömiä, kuluksi kirjattuja lähdeveroja on tilikausilta 2004-2016 yhteensä 9 465 tuhatta euroa.

Comptel Oyj on saanut lisenssituloa maista, joiden kanssa Suomella on verosopimus. Näiden sopimusten tarkoituksena on poistaa kahdenkertainen verotus. Comptel Oyj:lle maksetuista suorituksista on pidätetty lähdevaltiossa asianomaisen verosopimuksen rojaltiartiklan mukainen lähdevero. Mikäli Comptel Oyj:n maksamia lähdeveroja ei tulla hyvittämään Suomessa, verosopimusmaissa sijaitsevien ulkomaalaisten asiakkaiden maksamat suoritukset Comptel Oyj:lle ovat kahdenkertaisen verotuksen kohteena.

Konserniin kuuluvalla Comptel FWD Oy:llä on verotuksessa vahvistettuja tappioita yhteensä 14 214 tuhatta euroa (vuonna 2015 13 851 tuhatta euroa). Tappioista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, koska kyseisten tappioiden hyödyntäminen verotuksessa on epävarmaa.

MUIHIN LAAJAN TULOKSEN ERIIN LIITTYVÄT VEROT

2016 1000 EUROA	ENNEN VEROJA	VEROVAIKUTUS	VEROJEN JÄLKEEN
Rahavirran suojaukset	-296	59	-237
Muuntoerot	-934	-	-934
Yhteensä	-1 230	59	-1 171

2015 1000 EUROA	ENNEN VEROJA	VEROVAIKUTUS	VEROJEN JÄLKEEN
Rahavirran suojaukset	14	-3	11
Muuntoerot	189	-	189
Yhteensä	203	-3	200

Verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla 20 % laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma:

1000 EUROA	2016	2015
Tulos ennen veroja	11 735	7 612
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	2 347	1 522
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikkeavat verokannat	125	370
Verovapaat tuotot ja kulut	-227	-
Vähennyskelvottomat poistot ja arvonalennukset	74	114
Laajaan tuloslaskelmaan kirjattu lähdeverokulu	981	926
Laajaan tuloslaskelmaan kirjattu lähdeveron palautus	-3 408	-
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	62	-
Verot aikaisemmilta tilikausilta	59	161
Muut erät	64	-8
Verot laajassa tuloslaskelmassa	77	3 085

13. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto/tappio tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla.

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimentavien potentiaalisten kantaosakkeiksi muuttamisesta johtuva laimentava vaikutus. Comptelilla on osakeoptioita, joilla on laimentava vaikutus, kun osakeoptioiden merkintähinta on alempi kuin osakkeen käypä arvo. Osakkeen käypä arvo perustuu osakkeen tilikauden keskimääräiseen hintaan. Optioilla ei ollut merkittävää laimentavaa vaikutusta osakekohtaiseen tulokseen tilikausilla 2016 ja 2015.

	2016	2015
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	108 685 905	107 370 551
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksella oikaistun osakekohtaisen tuloksen laskemiseksi	111 798 635	109 640 245
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto/tappio (1 000 euroa)	11 658	4 527
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	108 685 905	107 370 551
Laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa/osake)	0,11	0,04
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto/tappio (1 000 euroa)	11 658	4 527
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksella oikaistun osakekohtaisen tuloksen laskemiseksi	111 798 635	109 640 245
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa/osake)	0,10	0,04

14. AINEELLISET HYÖDYKKEET

1000 EUROA

KONEET JA KALUSTO

Hankintameno 1.1.2016	9 274
Lisäykset	1 417
Vähennykset	-446
Kurssierot	-97
Hankintameno 31.12.2016	10 148
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2016	-8 122
Poistot	-757
Vähennysten kertyneet poistot	352
Kurssierot	86
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2016	-8 441
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	1 152
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	1 707

Rahoitusleasingillä vuokrattujen aineellisten hyödykkeiden nettoarvo on 693 tuhatta euroa.

1000 EUROA

KONEET JA KALUSTO

Hankintameno 1.1.2015	9 218
Lisäykset	456
Vähennykset	-150
Kurssierot	-250
Hankintameno 31.12.2015	9 274
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2015	-7 623
Poistot	-847
Vähennysten kertyneet poistot	146
Kurssierot	202
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2015	-8 122
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	1 595
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	1 152

Rahoitusleasingillä vuokrattujen aineellisten hyödykkeiden nettoarvo on 179 tuhatta euroa.

15. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1000 EUROA

	LIKEARVO	PATENTIT JA TAVARAMERKIT	KEHITTÄMISMENOT	MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.2016	22 198	1 329	48 655	15 577	87 759
Lisäykset		132	6 185		6 317
Vähennykset				-28	-28
Kurssierot				-56	-56
Hankintameno 31.12.2016	22 198	1 461	54 840	15 493	93 992
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2016	-19 552	-727	-36 612	-15 385	-72 276
Poistot		-77	-4 854	-128	-5 059
Vähennysten kertyneet poistot				28	28
Kurssierot				56	56
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2016	-19 552	-804	-41 466	-15 429	-77 251
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	2 646	602	12 043	192	15 483
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	2 646	657	13 374	64	16 741

	LIKEARVO	PATENTIT JA TAVARAMERKIT	KEHITTÄMISMENOT	MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.2015	22 198	1 227	43 479	15 531	82 435
Lisäykset		102	5 176		5 278
Kurssierot				46	46
Hankintameno 31.12.2015	22 198	1 329	48 655	15 577	87 759
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2015	-19 552	-649	-31 092	-15 061	-66 354
Poistot		-78	-5 520	-311	-5 909
Kurssierot				-13	-13
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2015	-19 552	-727	-36 612	-15 385	-72 276
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	2 646	577	12 387	470	16 080
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	2 646	602	12 043	192	15 483

LIKEARVON KOHDISTAMINEN

Arvonalentumistestausta varten liikearvo on kohdistettu kahdelle eri tuoteyksikölle, jotka muodostavat erilliset rahavirtaa tuottavat yksiköt. Nämä tuoteyksiköt eivät liity suoraan Comptelin raportoituihin liiketoiminnallisiin segmentteihin. Odotettavissa olevat tuotot voivat tulla eri liiketoiminta-alueilta, joten liikearvoa ei ole voitu kohdistaa erityisesti millekään segmentille. Rahavirtaa tuottavat yksiköt, joille liikearvo on kohdistettu, ovat Inventory-tuoteyksikkö sekä Fastermind -tuoteyksikkö. Fastermind tuoteyksikkö on syntynyt vuoden 2012 aikana toteutetun Xtract-liiketoimintakaupan tuloksena. Liikearvoa on kohdistettu Inventory-tuoteyksikölle 653 tuhatta euroa (653 vuonna 2015) ja Fastermind -tuoteyksikölle 1 993 tuhatta euroa (1 993 vuonna 2015).

ARVONALENTUMISTESTAUS

Liikearvon kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty käyttöarvoon perustuen ja käyttöarvo on laskettu diskontattujen ennustettujen tuoteyksiköiden rahavirtojen perusteella. Tuoteyksikkökohtaiset rahavirtaennusteet perustuvat hallituksen ja johdon hyväksymiin erityisesti liikevaihdon kasvua ja kannattavuutta käsitteleviin suunnitelmiin, jotka kattavat viiden vuoden ajanjakson huomioiden liiketoiminnan viimeaikainen kehitys ja tunnistetut riskitekijät. Käytetty, ennen veroja määritetty diskonttauskorko on 8,3 % (17,2 % v. 2015).

Inventory-tuoteyksikön viiden vuoden jälkeiset rahavirrat on ennustettu eteenpäin arvioimalla tulevaisuuden liikevaihdon kasvu 2 %:iin. Liikevaihto kertyy pääasiassa olemassa olevista ylläpitosopimuksista ja pienkehitystöistä, joten johdon näkemyksen mukaan on perusteltua käyttää kansantalouden pitkäaikaista keskimääräistä kasvua maltillisempaa näkymää. Toinen keskeinen muuttuja on liiketoiminnan kulut. Suoritetun testauksen perusteella liikearvon arvonalentumiselle ei ole tarvetta.

Fastermind -tuoteyksikön viiden vuoden jälkeiset rahavirrat on ennustettu eteenpäin arvioimalla tulevaisuuden liikevaihdon kasvu 2 %:iin. Vuonna 2016 teleoperaattoreiden liikevaihdon ja investointien kasvu oli maailmanlaajuisesti noin 2-3 %. Kasvuprosentti oli heikohkosta taloustilanteesta huolimatta korkeampi kuin bruttokansantuotteen kasvu yleisesti, joten 2 % kasvuolettamus on perusteltu. Analytiikkasovellukset ovat myös yksi nopeimmin kasvavista alueista teleoperaattorihjelmistojen markkinoilla. Keskeisin muuttuja yksikön arvonmäärittämisessä on liikevaihdon kasvu johtuen

segmenttiin kohdistuvista huomattavista kasvuodotuksista. Suoritetun testauksen perusteella liikearvon arvonalentumiselle ei ole tarvetta.

Testausmallin käyttö vaatii arvioita ja oletuksia liittyen investointeihin, markkinoiden kasvuun ja yleiseen korkotasoon.

ARVONALENTUMISTESTAUksen HERKKYYSANALYYSIT

Liikearvon arvonalentumistappion toteutuminen edellyttäisi Inventory-tuoteyksikössä, että toteutuva pitkän ajanjakson liikevoittotaso ennen poistoja (EBITDA) olisi yli 9 prosenttiyksikköä korkeampi kuin johdon tilinpäätöspäivän mukainen arvio tai että diskonttauskorko olisi yli 25 %.

Fastermind -tuoteyksikössä liikearvon arvonalentumistappion toteutuminen edellyttäisi, että toteutuva pitkän ajanjakson liikevoittotaso ennen poistoja (EBITDA) olisi 4 prosenttiyksikköä alhaisempi kuin johdon tilinpäätöspäivän mukainen arvio tai että diskonttauskorko olisi yli 69 %.

16. OSUDET OSAKKUUSYRITYKSISSÄ

Konsernilla on osakkuusyritys Irlannin Limerickissä, Tango Telecom Ltd:n palveluksessa työskenteli vuonna 2016 keskimäärin 76 henkilöä (vuonna 2015 69).

1000 EUROA	2016	2015
Tilikauden alussa	960	706
Osuus tilikauden tuloksesta	-172	254
Tilikauden lopussa	788	960

Osakkuusyritysten kirjanpitoarvoon 31.12.2016 ei sisälly liikearvoa.

Tiedot konsernin osakkuusyrityksistä sekä niiden yhteenlasketut varat, velat, liikevaihto ja voitto/tappio (1 000 euroa):

2016	VARAT	VELAT	LIKEVAIHTO	VOITTO/ TAPPIO	OMISTUS- OSUUS %
Tango Telecom Ltd. Konserni	6 393	2 442	7 793	-859	20

2015	VARAT	VELAT	LIKEVAIHTO	VOITTO/ TAPPIO	OMISTUS- OSUUS %
Tango Telecom Ltd. Konserni	6 868	2 068	9 189	1 428	20

17. LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

LASKENNALLISTEN VEROJEN MUUTOS VUODEN 2016 AIKANA:

1000 EUROA	31.12.2015	KIRJATTU TULOS- VAIKUTTEI- SESTI	KIRJATTU MUIHIN LAAJAN TULOKSEN ERIIN	31.12.2016
Laskennalliset verosaamiset				
Hyllytetyt poistot	171	-60		111
Hyllytetyt tuotekehityskulut	-	1 237		1 237
Lähdeverosaamisista	6 859	-645		6 214
Optiokulut	119	-119		-
Valuuttatermiinit	-		102	102
Luottotappiovaraus	267			267
Muut erät	269	42		311
Yhteensä	7 685	455	102	8 242

1000 EUROA	31.12.2015	KIRJATTU TULOS- VAIKUTTEI- SESTI	KIRJATTU MUIHIN LAAJAN TULOKSEN ERIIN	31.12.2016
Laskennalliset verovelat				
Aineettomien hyödykkeiden aktivointi	2 407	260		2 667
Hankitun liiketoiminnan teknologian aktivointi ja poistot	10		-9	1
Liikearvopoistojen palautus	131			131
Kertyneet poistoerot	20	-14		6
Muut erät	5	-5		-
Yhteensä	2 572	241	-9	2 804

18. MYyntISAAMISET JA MUUT SAAMISET

1000 EUROA	2016	2015
Myyntisaamiset	38 510	40 458
Ennakkomaksut	71	59
Saamiset pitkäaikaishankkeista asiakkailta	10 871	6 968
Muut siirtosaamiset	4 136	3 121
Muut saamiset	3 389	6 324
Yhteensä	56 977	56 930

Myyntisaamisista ei kirjattu luottotappioita vuonna 2016 (vuonna 2015 kirjattiin 83 tuhatta euroa). Myyntisaamisten ja muiden saamisten tasearvo vastaa niihin liittyvän luottoriskin enimmäismäärää. Muiden siirtosaamisten olennainen osa muodostuu ohjelmistojen huolto- ja käyttömaksujen jaksotuksista sekä vuokrajaksotuksista.

MYyntISAAMISTEN IKÄJAKAUMA

1000 EUROA	BRUTTO 2016	EPÄVARMAT SAAMISET	NETTO 2016
Erääntymättömät	27 093		27 093
1-30 päivää erääntyneet	2 332		2 332
31-90 päivää erääntyneet	2 347		2 347
91-180 päivää erääntyneet	1 167		1 167
181-360 päivää erääntyneet	2 969		2 969
yli 360 päivää erääntyneet	4 473	-1 871	2 602
Yhteensä	40 381	-1 871	38 510

1000 EUROA	BRUTTO 2015	EPÄVARMAT SAAMISET	NETTO 2015
Erääntymättömät	29 508		29 508
1-30 päivää erääntyneet	3 540		3 540
31-90 päivää erääntyneet	3 124		3 124
91-180 päivää erääntyneet	2 822		2 822
181-360 päivää erääntyneet	1 238		1 238
yli 360 päivää erääntyneet	1 872	-1 646	226
Yhteensä	42 104	-1 646	40 458

19. RAHAVARAT

1000 EUROA	2016	2015
Pankkitilit	9 242	3 030
Yhteensä	9 242	3 030

20. OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Comptelilla on yksi sarja osakkeita, yhtiöjärjestyksessä ei ole rajattu osakkeiden enimmäismäärää. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Kaikki liikkeeseenlasketut osakkeet on maksettu. Seuraavassa on esitetty osakkeiden lukumäärän muutosten vaikutukset:

1000 EUROA	ULKONA OLEVIENT OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄ	OSAKEPÄÄOMA	SIJOITETUN VAPAAN OMAN PÄÄOMAN RAHASTO
1.1.15	106 956 531	2 141	401
Omien osakkeiden luovutus	346 232		
Osake- ja optiopohjaiset palkitsemisjärjestelmät			800
Uusien osakkeiden liikkeellelasku	974 139		497
31.12.15	108 276 902	2 141	1 698
Omien osakkeiden luovutus	301 378		
Uusien osakkeiden liikkeellelasku	576 087		277
31.12.2016	109 154 367	2 141	1 975

Seuraavassa on esitetty oman pääoman rahastojen kuvaukset:

SIJOITETUN VAPAAN OMAN PÄÄOMAN RAHASTO

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

MUUNTOEROT

Muuntoerot-rahasto sisältää ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

ARVONMUUTOSRAHASTO

Arvonmuutosrahasto sisältää suojausrahaston rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutokset. Comptel otti käyttöön IAS 39:n mukaisen suojauslaskennan tilikaudella 2014.

OMAT OSAKKEET

Tilikauden 2016 aikana toteutettiin maksuton osakeanti, kaikki 300 000 osaketta merkittiin yhtiölle itselleen. Tilikauden 2016 aikana yhtiö siirsi 258 782 osaketta yhtiön työntekijöille osana vuoden 2012 osakepalkkiojärjestelmän ehtoja (281 282 osaketta 2015) ja 42 596 osaketta hallituksen jäsenille osana vuosipalkkiota (64 950 osaketta

2015). Tilikauden päättyessä yhtiön hallussa oli omia osakkeita 117 129 kappaletta (118 507 kappaletta 2015).

OSINGOT

Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta ei makseta osinkoa.

Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että varsinainen yhtiökokous valtuuttaa hallituksen päättämään osingon jakamisesta 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta yhdessä erässä osingonjaon määrän ollessa enintään 0,04 euroa osakkeelta

ehdollisena sille, että Nokia Oyj:n ja Comptel Oyj:n 8.2.2017 allekirjoittaman transaktiosopimuksen voimassaolo on päättynyt mistä tahansa muusta syystä johtuen kuin ostotarjouksen toteutumisen takia, eli valtuutusta voidaan käyttää ainoastaan edellyttäen, että Nokia Oyj:n 9.2.2017 julkistama ostotarjous koskien kaikkia Comptel Oyj:n liikkeeseen laskemia osakkeita ja optio-oikeuksia ei toteudu.

Osingonjakovaltuutus on voimassa 31.12.2017 asti. Valtuutuksen perusteella hallitus on oikeutettu päättämään osingonjaon täsmäytyspäivästä, osingon maksupäivästä ja muista tarpeellisista seikoista. Mahdollisesta osingon jakamisesta päätettäessä hallitus arvioi yhtiön maksukyvyn ja taloudellisen aseman osakeyhtiölain mukaisesti.

21. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

OPTIOT

Tilikauden 2016 aikana konsernilla on ollut kaksi optio-ohjelmaa. Kyseiset optiot on myönnetty avainhenkilöstölle. Comptel käyttää myöntämispäivän käyvän arvon määrittämiseksi Black&Scholes-kaavaa. Optiojärjestelyn keskeiset ehdot ja osakeoptioiden käyvän arvon määrittämisessä käytetyt keskeiset muuttujat on esitetty alla olevissa taulukoissa.

2016	2014A	2014B	2014C	2015A	2015B
Myöntämispäivä	13.2.2014	16.3.2015	3.2.2016	9.9.2015	9.9.2015
Merkintäaika	1.2.2016 – 31.1.2018	1.2.2017 – 31.1.2019	1.2.2018 – 31.1.2020	15.8.2018 – 15.9.2019	15.8.2019 – 15.9.2019
Merkintahinnan määräytymisajankohta	13.2.2014	16.3.2015	3.2.2016	8.9.2015	8.9.2015
Hinnoittelumallissa käytetyt muuttujat:					
Osakehinta myöntämishetkellä	0,55	0,97	1,33	1,15	1,15
Toteutushinta	0,48	0,88	1,51	0,89	0,89
Odotettavissa oleva volatiliiteetti	33 %	36 %	34 %	25 %	25 %
Odotettu option voimassaoloaika	1,1	2,1	3,1	2,7	2,7
Riskitön korko	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Option käypä arvo myöntämispäivänä (euroa)	0,54	0,28	0,39	0,11	0,11
Myönnetty optiot (kpl)	2 100 000	900 000	970 000	1 739 130	1 739 130

2015	2009C	2014A	2014B	2015A	2015B
Myöntämispäivä	14.4.2011	13.2.2014	16.3.2015	9.9.2015	9.9.2015
Merkintäaika	1.11.2013 – 30.11.2015	1.2.2016 – 31.1.2018	1.2.2017 – 31.1.2019	15.8.2018 – 15.9.2019	15.8.2019 – 15.9.2019
Merkintahinnan määräytymisajankohta	14.4.2011	13.2.2014	16.3.2015	8.9.2015	8.9.2015
Hinnoittelumallissa käytetyt muuttujat:					
Osakehinta myöntämishetkellä	0,54	0,55	0,97	1,15	1,15
Toteutushinta	0,51	0,51	0,91	0,92	0,92
Odotettavissa oleva volatiliiteetti	-	33 %	35 %	25 %	25 %
Odotettu option voimassaoloaika	-	2,1	3,1	3,7	3,7
Riskitön korko	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Option käypä arvo myöntämispäivänä (euroa)	0,06	0,54	0,28	0,11	0,11
Myönnetty optiot (kpl)	-	2 100 000	950 000	1 739 130	1 739 130

Vuonna 2009 hyväksytyn optio-ohjelman optio-oikeuksien määrä on 4 200 000 kappaletta. Optio-oikeuksilla voi merkitä Comptel Oyj:n osakkeita yhteensä enintään 4 200 000 kappaletta. Optioilla tapahtuva osakkeiden merkintäaika oli optio-oikeudella 2009A 1.11.2011–30.11.2013, optio-oikeudella 2009B 1.11.2012–30.11.2014 ja optio-oikeudella 2009C 1.11.2013–30.11.2015. Konsernin johtoryhmän jäsenet eivät olleet mukana optio-ohjelmassa 2009.

Varsinainen yhtiökokous päätti 12.3.2014 optio-oikeuksien antamisesta Comptel-konsernin avainhenkilöille osana kannustus- ja sitouttamisjärjestelmää. Optio-ohjelman optio-oikeuksien lukumäärä on kokonaisuudessaan 4 200 000. Optio-oikeuksien

2014A (2 200 000 kpl) merkintäaika on 1.2.2016–31.1.2018, optio-oikeuksien 2014B (1 000 000 kpl) merkintäaika on 1.2.2017–31.1.2019 ja optio-oikeuksien 2014C (1 000 000 kpl) merkintäaika on 1.2.2018–31.1.2020.

Hallitus päätti 9.9.2015 varsinaisen yhtiökokouksen antaman valtuutuksen nojalla optio-oikeuksien antamisesta Comptelin toimitusjohtajalle. Optio-oikeudet oikeuttavat merkitsemään yhteensä enintään 3 478 260 Comptel Oyj:n osaketta. Optio-oikeuksien 2015A (1 739 130 kpl) merkintäaika on 15.8.2018–15.9.2019, optio-oikeuksien 2015B (1 739 130 kpl) merkintäaika on 15.8.2019–15.9.2019.

Ulkona olevien optioiden kauden aikaiset muutokset ja painotetut keskimääräiset toteutushinnat ovat seuraavat:

2016	2014A	2014B	2014C	2015A	2015B
Tilikauden alussa	2 100 000	950 000	0	1 739 130	1 739 130
Myönnetty uudet optiot		30 000	1 000 000		
Toteutetut optiot	576 087				
Menetetyt optiot		80 000	30 000		
Rauenneet optiot					
Tilikauden lopussa	1 523 913	900 000	970 000	1 739 130	1 739 130
Toteutettavissa olevat optiot tilikauden lopussa					
Painotetut keskimääräiset toteutushinnat	0,48	0,88	1,51	0,89	0,89

2015	2009C	2014A	2014B	2015A	2015B
Tilikauden alussa	974 000	2 120 000	0	0	0
Myönnetty uudet optiot		80 000	970 000	1 739 130	1 739 130
Toteutetut optiot	973 139				
Menetetyt optiot		100 000	20 000		
Rauenneet optiot	861				
Tilikauden lopussa		2 100 000	950 000	1 739 130	1 739 130
Toteutettavissa olevat optiot tilikauden lopussa					
Painotetut keskimääräiset toteutushinnat	0,51	0,51	0,91	0,92	0,92

Tilinpäätöshetkellä ulkona olevien osakeoptioiden määrät ja keskimääräiset toteuttamishinnat:

2016			2015	
RAUKEAMIS- VUOSI	KESKIMÄÄRÄINEN TOTEUTTAMIS- HINTA, EUROA	OPTIOIDEN MÄÄRÄT	KESKIMÄÄRÄINEN TOTEUTTAMIS- HINTA, EUROA	OPTIOIDEN MÄÄRÄT
2018	0,48	1 523 913	0,51	2 100 000
2019	0,88	4 378 260	0,92	4 428 260
2020	0,89	970 000		

Odotettavissa oleva volatilitteetti on laskelmissa määritetty osakkeen historiallisesta volatilitteetista option voimassaoloaikaa vastaavalta ajalta.

Tilikaudelle 2016 optio-ohjelmista kirjattiin kulua 426 tuhatta euroa (304 tuhatta euroa v. 2015).

OSAKEPALKKIOJÄRJESTELMÄ

Comptelin hallitus päätti helmikuussa 2012 uudesta konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä.

Järjestelmän tarkoituksena on yhdistää omistajien ja kohdehenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi sekä sitouttaa kohdehenkilöt yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyinen yhtiön osakkeiden pitkäjänteiseen omistukseen perustuva kannustinjärjestelmä.

Sitouttavassa osakepalkkiojärjestelmässä on kaksi ansaintajaksoa, jotka molemmat alkoivat 2.5.2012 ja päättyivät 2.5.2015 ja 2.5.2016. Järjestelmään osallistuminen ja palkkion saaminen ansaintajaksolta edellyttää, että kohdehenkilö omistaa yhtiön osakkeita tai hankki niitä hallituksen ennalta päättämän määrän. Lisäksi järjestelmän mahdollinen palkkio on sidottu kohdehenkilön työ- tai toimisuhteen tai sopimussuhteen voimassaoloon.

Järjestelmän palkkiot maksetaan vuosina 2015 ja 2016 osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana.

Järjestelmän kulut kirjataan henkilöstökulukuksi sitouttamisajanjaksolle. Tilikaudelle 2016 järjestelmästä kirjattiin kulua 427 tuhatta euroa (vuonna 2015 kulua 607 tuhatta euroa).

Tarkemmat kuvaukset voimassa olevista optio-ohjelmista ja osakepalkkiojärjestelmästä löytyy kohdasta Osakkeet ja osakkeenomistajat.

22. ELÄKEVELVOITTEET

Comptelin eläkejärjestelyt eri puolilla maailmaa perustuvat paikalliseen lainsäädäntöön ja vakiintuneeseen käytäntöön. Suomessa eläketurva hoidetaan suurimmalta osalta TyEL-järjestelmän kautta, joka on maksupohjainen järjestely.

23. VARAUKSET

Varausten muutos vuoden 2016 aikana:

1000 EUROA	TAKUUVARAUS	VOUKRAVARAUS	YHTEENSÄ
1.1.2016	109	981	1 090
Varausten muutokset	-2	-972	-974
Käytetyt varaukset	-	-	-
Kurssierot	-	-	-
31.12.2016	107	9	116

1000 EUROA	2016	2015
Pitkäaikaiset varaukset	-	-
Lyhytaikaiset varaukset	116	1 090
Yhteensä	116	1 090

TAKUUVARAUS

Takuuvaraus kirjataan, kun takuuehdon sisältävä tuote myydään. Takuuvaraus perustuu johdon arvioon takuumenojen toteutumisesta.

VOUKRAVARAUS

Erä sisältää vuokravaraukset tyhjiillään olevista vuokratiloista.

24. RAHOITUSVELAT

1000 EUROA	2016	2015
Pitkäaikaiset jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvelat		
Lainat	-	33
Rahoitusleasingvelat	491	58
Yhteensä	491	91
Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenoön arvostetut rahoitusvelat		
Lainat	8 788	6 963
Rahoitusleasingvelat	205	112
Yhteensä	8 993	7 075

Velkojen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 27. Rahoitusriskien hallinta.

Comptelilla oli 8 000 tuhatta euroa pankkilainaa 31.12.2016 (5 000 tuhatta 31.12.2015) ja tililuottolimiitistä käytössä 815 tuhatta euroa (979 tuhatta 31.12.2015). Comptelilla on voimassa lainajärjestely, joka koostuu 20 miljoonan euron valmiusluottolimiitistä sekä 5 miljoonan tililuottolimiitistä. Järjestely erääntyy 31.7.2018. Tilinpäätöshetkellä valmiusluottolimiitistä on nostettavissa 12 miljoonaa euroa. Comptelin tytäryhtiöllä on 33 tuhannen euron tasalyhenteinen laina Finnveralta. Viimeinen lyhennyserä maksetaan 15.8.2017.

Comptelin lainajärjestelyn korot ovat vaihtuvia ja määräytyvät IBOR-korkojen mukaan. Lainojen painotettu keskiporko on 0,5 % (2015 0,7 %). Finnvera-lainan korko määräytyy 6 kk:n euriborin mukaan, tilinpäätöshetkellä korkoprosentti oli 3,7.

RAHOITUSLEASINGVELKOJEN ERÄÄNTYMISAJAT

1000 EUROA	2016	2015
Rahoitusleasingvelat - vähimmäisvuokrien kokonaismäärä		
Yhden vuoden kuluessa	238	126
Vuotta pitemmän ajan ja enintään viiden vuoden ajan	580	62
Yhteensä	818	188
Rahoitusleasingvelat - vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Yhden vuoden kuluessa	206	112
Vuotta pitemmän ajan ja enintään viiden vuoden ajan	527	57
Yhteensä	733	170
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	77	7

25. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

1000 EUROA	2016	2015
Ostovelat	2 728	2 116
Saadut ennakot pitkäaikaishankkeista	5 016	3 270
Siirtovelat	27 673	26 034
Muut velat	2 015	6 802
Yhteensä	37 432	38 222

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät muodostuvat myyntiin liittyvistä siirtoveloista, henkilöstökuluista ja kuluvarauksista.

26. RAHOITUSINSTRUMENTTIEN KÄYPÄ ARVO

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat arvostushierarkian mukaan jaoteltuna

1000 EUROA	KÄYPÄ ARVO 31.12.2016			
	TASO 1	TASO 2	TASO 3	YHTEENSÄ
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat johdannaiset				
Johdannaissaamiset		108		108
Johdannaisvelat		633		633
Suojauslaskennassa olevat johdannaiset				
Johdannaissaamiset		52		52
Johdannaisvelat		561		561
Myytävissä olevat rahoitusvarat				
Muut osakkeet ja osuudet			87	87

1000 EUROA	KÄYPÄ ARVO 31.12.2015			
	TASO 1	TASO 2	TASO 3	YHTEENSÄ
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat johdannaiset				
Johdannaisvelat		138		138
Suojauslaskennassa olevat johdannaiset				
Johdannaisvelat		214		214
Myytävissä olevat rahoitusvarat				
Muut osakkeet ja osuudet			87	87

Comptelin käypään arvoon kirjatut ja suojauslaskennan alaiset johdannaissopimukset arvostetaan käyttäen noteerattuja markkinahintoja.

27. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Comptel altistuu normaalissa liiketoiminnassaan rahoitusriskeille. Comptelin riskienhallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin rahavirtaan, tulokseen ja omaan pääomaan. Comptelin riskienhallinnan yleiset periaatteet hyväksyy hallitus ja niiden käytännön toteutuksesta vastaa konsernin talousjohtaja yhdessä alueellisen liiketoimintaorganisaation kanssa. Rahoitustoimintojen toimintapolitiikka on riskejä välttävä. Rahoitusriskeistä merkittävimmät ovat valuutta- ja luottoriski. Talousjohto tunnistaa ja arvioi riskit ja hankkii tarvittavat instrumentit riskeiltä suojautumiseen yhteistyössä operatiivisten yksiköiden kanssa. Suojaustransaktiot toteutetaan Comptelin hallituksen hyväksymien kirjallisten riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti. Comptel käyttää riskienhallinnassaan valuuttatermiinejä. Hallituksen erityispäätöksellä voidaan käyttää myös muita valuuttainstrumentteja.

VALUUTTARISKI

Comptel toimii maailmanlaajuisesti ja on siten altistunut eri valuuttapositioneista aiheutuville riskeille. Comptelin liiketoiminnan päävaluutat ovat euro ja Yhdysvaltain dollari (USD). Myös Englannin punta (GBP) on merkittävä valuutta.

Comptel suojaa valuuttamääräiset avoimet positiot. Valuuttapositioneita tarkastellaan valuutoittain kaksi kertaa kuukaudessa pääsääntöisesti 12 kuukauden jaksoissa. Comptel siirtyi käyttämään IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa 1.10.2014 alkaen. Tase-erien suojaamiseksi tehtyjen valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Comptelin käyttämät suojausinstrumentit ovat pankin kanssa tehtäviä termiinisoimuksia. Suojaava termiini tehdään samassa valuutassa kuin suojattava erä, jolloin suojaavan instrumentin arvo muuttuu päinvastaisesti suojattavan erän kanssa.

Myyntitilausten laskutus toteutuu asiakasprojektien etenemisen mukaan, mihin liittyy ajallista epävarmuutta. Myyntisaamisten toteutunut kiertoaika on lisäksi asiakassopimusten mukaisia ehtoja korkeampi. Tulevan rahavirran suojaus ajoitetaan nämä seikat huomioiden.

KORKORISKI

Korkoriski tarkoittaa sitä rahavirran ja tuloksen epävarmuutta, joka aiheutuu korkojen muutoksesta. Comptelin korollinen velka taseessa 31.12.2016 oli 9 485 tuhatta euroa (7 167 tuhatta euroa v. 2015). Comptelilla oli pankkilainaa 31.12.2016 yhteensä 8 993 tuhatta euroa (6 963 tuhatta euroa 31.12.2015). Comptelilla on voimassa lainajärjestely, joka koostuu 20 miljoonan euron valmiusluottolimiitistä ja 5 miljoonan tililuottolimiitistä. Järjestely erääntyy 31.7.2018. Tilinpäätöshetkellä valmiusluottolimiitistä on nostettavissa 12 miljoonaa euroa. Comptelin tytäryhtiöllä on 33 tuhannen euron tasalyhenteinen laina Finnveralta. Viimeinen lyhennyserä maksetaan 15.8.2017.

Comptelin lainajärjestelyn korot ovat vaihtuvia ja määräytyvät IBOR-korkojen mukaan. Lainojen painotettu keskiporkko on 0,5 %. Finnvera-lainan korko määräytyy 6 kk:n euriborin mukaan, tilinpäätöshetkellä korkoprosentti oli 3,7.

Raportointikauden päättymispäivänä konsernilla ei ollut avoimina koronvaihtosopimuksia.

Mahdollisesti tehtävät lyhyet rahamarkkinasijoitukset altistavat yhtiön likvidit varat korkoriskille, mutta sen vaikutus ei ole merkittävä. Comptelin tulot sekä operatiiviset rahavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista.

LUOTTORISKI

Luottoriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että vastapuoli ei täytä sopimusvelvoitteitaan ja tämän johdosta konsernille aiheutuu taloudellisia menetyksiä. Luottoriskiä aiheuttavat Comptelissa lähinnä asiakkaisiin liittyvät myyntisaatatavat, johdannaissopimukset ja rahavarat.

Comptelin dokumentoidussa toimintatavassa (Risk Management Principles, Valuuttasuojauksen Comptel Oyj:ssä ja Likviditeetin hallinnan yleiset periaatteet) määritellään myös luottoriskienhallinnan periaatteet. Luottoriskien hallinta johdannaissopimuksissa ja sijoituksissa on keskitetty konsernin talousosastolle, asiakkaiden luottoriskien hallinta ja luotonvalvonta alueelliselle liiketoimintaorganisaatiolle.

Comptelin asiakkaat ovat pääasiassa keskisuuria ja suuria teleoperaattoreita. Comptelin asiakaskunta on lukumääräisesti suuri ja maantieteellisesti laajalle jakautunut, mikä pienentää konsernin asiakasriskiä.

Comptelin liiketoiminta muodostuu laajojen tuotteistettujen tietojärjestelmien toimittamisesta ja yksittäisen toimitusprojektin arvo voi olla useita miljoonia euroja. Näin ollen yksittäiseen toimitusprojektiin tai asiakkaaseen voi liittyä huomattava riski. Lisäksi osa Comptelin asiakkaista toimii maissa, joiden poliittinen tai taloudellinen tilanne voi lisätä luottotappioriskiä.

Comptelilla ei ole merkittäviä luottoriskikeskittymiä, sillä mikään yksittäinen asiakas tai asiakasryhmä ei ole muodostunut konsernin kannalta erityisen merkittäväksi. Toimitusprojekteissa on yleisesti käytössä osittainen ennakkolaskutus. Lisäksi luottoriskiä pienennetään projektin valmiusasteen mukaan laskutettavilla maksuerillä. Muutamassa maassa on käytössä remburssit.

Comptelilla on käytössä erääntyneiden myyntisaamisten alaskirjauspolitiikka. Poliitiikan mukaan erääntyneen myyntisaamisen arvoa alennetaan pääsääntöisesti 50 %, jos saaminen on yli vuoden vanha ja 100 % saamisen ollessa yli 1,5 vuotta vanha. Tilikauden aikana ei kirjattu luottotappioita (83 tuhatta vuonna 2015). Myyntisaamisten ikäjakama on esitetty liitetiedossa 18. Myyntisaamiset ja muut saamiset.

MAKSUVALMIUSRISKI

Maksuvalmiusriski tarkoittaa riittämätöntä rahoitusta tai tavanomaista korkeampia rahoituskustannuksia silloin, kun liiketoimintaolosuhteet heikkenevät ja tarvitaan rahoitusta. Maksuvalmiusriskin hallinnan tavoitteena on ylläpitää riittävää maksuvalmiutta sekä varmistaa se, että liiketoiminnan rahoitukseen on tarvittaessa käytettävissä varoja riittävän nopeasti. Osa konsernin käteisvaroista voidaan sijoittaa sijoitusrahastoon hallituksen hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Comptelin pääasiallinen rahoituslähde on ollut liiketoiminnan kassavirta. Kassatilannetta seurataan päivittäin.

Konsernilla oli 31.12.2016 rahavaroja 9 242 tuhatta euroa (3 030 tuhatta euroa v. 2015). Comptelin korollinen velka taseessa 31.12.2016 oli 9 485 tuhatta euroa (7 166 tuhatta euroa v. 2015). Voimassa olevasta valmiusluottolimiitistä, joka erääntyy vuonna 2018, on nostettavissa 12 miljoonaa euroa. Voimassa oleva rahoitusjärjestely sisältää

kovenanttiehdon, jonka mukaan konsernin omavaraisuusasteen tulee olla vähintään 35 %. 31.12.2016 Comptelin omavaraisuusaste oli 58,7 % (31.12.2015 52,4 %). Tämän lisäksi järjestely sisältää kovenanttiehdon, jonka mukaan konsernin nettovelan ja käyttökatteen suhteen on oltava vähemmän tai yhtä suuri kuin 2,75. 31.12.2016 nettovelan ja käyttökatteen suhde oli 0,01 (31.12.2015 0,27). Kovenanttiehtojen täyttymistä seurataan kolmen kuukauden välein. Comptelilla on myös mahdollisuus 14,4 miljoonan euron työeläkevakuutusmaksuista kertyneen rahaston takaisin lainaukseen.

Seuraava taulukko kuvaa sopimuksiin perustuvaa maturiteettianalyysiä. Rahavirta sisältää sekä korkomaksut että pääoman takaisinmaksut.

2016, 1000 EUROA	TASEARVO	RAHAVIRTA	1-6 KK	7-12 KK	1-2 VUOTTA	3-5 VUOTTA
Johdannaisvelkoihin kuulumattomat rahoitusvelat						
Lainat	8 788	8 798	8 765	33	-	-
Rahoitusleasingvelat	697	774	103	103	343	225
Ostovelat	2 728	2 728	2 728	-	-	-
Johdannaisinstrumentit						
Valuuttatermiinit - ei suojauslaskennassa						
Suoritettavat rahavirrat	-508	-508	-378	-130	-	-

2015, 1000 EUROA	TASEARVO	RAHAVIRTA	1-6 KK	7-12 KK	1-2 VUOTTA	3-5 VUOTTA
Johdannaisvelkoihin kuulumattomat rahoitusvelat						
Lainat	6 996	7 007	6 950	23	34	-
Rahoitusleasingvelat	170	177	67	46	64	-
Ostovelat	2 116	2 116	2 116	-	-	-
Johdannaisinstrumentit						
Valuuttatermiinit - ei suojauslaskennassa						
Suoritettavat rahavirrat	-138	-138	-135	-3	-	-

RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT

1000 EUROA	KIRJAN- PITOARVO 31.12.2016	KÄYPÄ ARVO 31.12.2016	KIRJAN- PITOARVO 31.12.2015	KÄYPÄ ARVO 31.12.2015
Rahoitusvarat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat varat				
Johdannaissaamiset (taso 2)	108	108	-	-
Myytavissä olevat rahoitusvarat (taso 3)	87	87	87	87
Pitkäaikaiset myyntisaamiset	4 473	4 473	1 872	1 872
Lyhytaikaiset myyntisaamiset	35 908	35 908	40 232	40 232
Lyhytaikaiset muut saamiset	3 115	3 115	7 133	7 133
Rahavarat	9 242	9 242	3 030	3 030
Rahoitusvelat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat velat				
Johdannaisvelat (taso 2)	633	633	138	138
Ostovelat ja muut velat	36 799	36 799	38 020	38 020
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	-	-	33	33
Pitkäaikaiset rahoitusleasingvelat	491	491	58	58
Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	7 973	7 973	5 044	5 056
Lyhytaikainen tililuottolimiitti	815	815	1 918	1 918
Lyhytaikaiset rahoitusleasingvelat	205	205	112	112
Muut lyhytaikaiset velat	-	-	-	-

PÄÄOMAN HALLINTA

Comptelin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on tukea liiketoimintaa varmistamalla normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa omistaja-arvoa pitkällä aikavälillä. Comptel pyrkii jatkamaan kannattavaa toimintaa tuotekehitykseen investoimalla ja vahvistamalla läsnäoloaan globaaleilla markkinoilla. Comptelin voitonjako on pääsääntöisesti 30–60 % edellisen tilikauden tuloksesta. Maksettujen osinkojen määrä voi myös vaihdella lähiajan taloudellisten näkymien ja rahoitusaseman niin edellyttäessä.

Nettovelkaantumisasasteet vuonna 2016 ja 2015 olivat:

1000 EUROA	2016	2015
Korolliset velat	9 485	7 167
Rahavarat	-9 242	-3 030
Nettovelat	243	4 137
Oma pääoma yhteensä	45 048	37 324
Nettovelkaantumisaste	0,5 %	11,1 %

KONSERNIN ALTISTUMINEN VALUUTTARISKILLE

2016			2015	
1000 EUROA	USD	GBP	USD	GBP
Lainasaamiset	417	-	404	-
Myyntisaamiset	11 291	1 535	10 259	1 709
Rahavarat	10	5	6	4
Ostovelat	-357	-6 312	-430	-7 584
Nettoriski taseessa	11 361	-4 772	10 239	-5 871
Tilaukanta (12 kk)	22 224	3 262	20 887	4 680
Suojaukset				
Valuuttatermiinit (12 kk)	-26 686	167	-26 207	6 142
Nettoriski yhteensä	6 899	-1 343	4 919	4 951

HERKKYYS VALUUTTARISKILLE

Kymmenen prosentin muutos (+/-) euron ja alla esitetyn valuutan välisessä valuuttakurssissa tilinpäätöspäivänä olisi vaikuttanut omaan pääomaan ja verojen jälkeiseen tulokseen seuraavasti:

2016 1000 EUROA	OMA PÄÄOMA	TULOS
USD	-2 256/2 256	-601/601
GBP	-2 604/2 604	-604/604

2015 100 EUROA	OMA PÄÄOMA	TULOS
USD	-1 390/1 390	-90/90
GBP	-2 530/2 530	-300/300

Euron ja ko. valuutan välisen valuuttakurssin muutoksesta aiheutuvaa herkkyyttä laskettaessa on käytetty seuraavia oletuksia:

- valuuttakurssimuutoksen oletetaan olevan +/- 10 prosenttia
- positio sisältää valuuttamääräiset rahoitusvarat ja -velat, eli lainat, myyntisaamiset, rahavarat, ostovelat ja johdannaissopimukset yhtiöistä, joiden toiminnallinen valuutasta poikkeaa analysoitavasta valuutasta

RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KÄYVÄT ARVOT

Lainojen kirjanpitoarvo on 9 485 tuhatta euroa ja käypä arvo 9 572 tuhatta euroa. Muiden rahoitusvarojen ja -velkojen alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen saamisten ja velkojen maturiteetti huomioon ottaen.

Käypään arvoon kirjatut johdannaisinstrumentit:

2016 1000 EUROA	POSITIIVINEN KÄYPÄ ARVO (TASEARVO)	NEGATIIVINEN KÄYPÄ ARVO (TASEARVO)	KOHDE-ETUUDEN NIMELLISARVO
Valuuttatermiinit	159	1 193	39 981
joista rahavirran suojauslaskennassa	52	561	-

2015 1000 EUROA	POSITIIVINEN KÄYPÄ ARVO (TASEARVO)	NEGATIIVINEN KÄYPÄ ARVO (TASEARVO)	KOHDE-ETUUDEN NIMELLISARVO
Valuuttatermiinit	-	351	39 046
joista rahavirran suojauslaskennassa	-	213	-

28. LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTOJEN OIKAISUT

Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa tai liiketoiminnan rahavirtaan kuulumattomat erät:

1000 EUROA	2016	2015
Liiketoiminnan muut tuotot	-27	-62
Poistot ja arvonalentumiset	5 817	6 756
Kurssierot	43	994
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	172	-287
Optiokulut ja osakepalkkiojärjestelmä	492	428
Muut oikaisut	-	5
Yhteensä	6 497	7 834

29. MUUT VUOKRASOPIMUKSET

Ei-purettavissa olevien toimitilojen vuokrasopimusten ja muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

1000 EUROA	2016	2015
Yhden vuoden kuluessa	2 395	2 161
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluessa	5 722	1 218
Yli viiden vuoden kuluessa	548	-
Yhteensä	8 665	3 379

Comptel on vuokrannut käyttämänsä toimitilat. Vuokrasopimusten pituudet ovat pääosin yhdestä kymmeneen vuoteen ja normaalisti niihin sisältyy mahdollisuus jatkaa sopimusta alkuperäisen päättymispäivän jälkeen. Sopimusten indeksi-, uudistamis- ja muut ehdot poikkeavat toisistaan.

Vuoden 2016 laajaan tuloslaskelmaan sisältyy toimitilojen vuokrasopimuksiin perustuvia vuokramenoja 2 824 tuhatta euroa (3 035 tuhatta euroa v. 2015).

30. EHDOLLISET VELAT

1000 EUROA	2016	2015
Pankkitakausvastuut, alle vuoden sisällä erääntyvät	3 021	2 286
Pankkitakausvastuut, myöhemmin erääntyvät	1 115	441
Yhteensä	4 136	2 727
Kiinnitetyt panttivelkakirjat	200	200
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	-	29

31. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Konsernin emo- ja tytäryhtiösuhteet ovat seuraavat:

YHTIÖ	KOTIMAA	2016		2015	
		OMISTUSOSUUS (%)	OSUUS ÄÄNIVALLASTA (%)	OMISTUSOSUUS (%)	OSUUS ÄÄNIVALLASTA (%)
Comptel Oyj	Suomi				
Comptel Communications Holdings Ltd.	Iso-Britannia	100,00	100,00	100,00	100,00
Comptel Communications Ltd.	Iso-Britannia	100,00	0,00	100,00	0,00
Comptel Communications AS	Norja	100,00	100,00	100,00	100,00
Comptel Communications Brasil Ltda	Brasilia	100,00	100,00	100,00	100,00
Comptel Communications EOOD	Bulgaria	100,00	100,00	100,00	100,00
Comptel Communications Inc.	USA	100,00	100,00	100,00	100,00
Comptel Communications Oy	Suomi	100,00	100,00	100,00	100,00
Comptel Communications Sdn Bhd	Malesia	100,00	100,00	100,00	100,00
Comptel Ltd	Iso-Britannia	0,00	100,00	0,00	100,00
Comptel FWD Oy (2015: Xtract Oy)	Suomi	100,00	100,00	100,00	100,00
Comptel Communications India Private Ltd.	Intia	100,00	100,00	100,00	100,00
Comptel Communications S.r.l.	Italia	100,00	100,00	100,00	100,00
Comptel Palvelut Philippines, Inc.	Filippiinit	100,00	100,00	100,00	100,00

Konsernin lähipiiriin kuuluvat osakkuusyhtiöt, hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, konsernin johtoryhmä sekä johdon vaikutuspiiriin kuuluvat henkilöt ja yhtiöt. Osakkuusyhtiöstä on kerrottu enemmän liitetiedossa 16.

Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat:

1000 EUROA	2016	2015
Liiketoiminnan muut tuotot		
Osakkuusyhtiöt	2	-
Korkotuotot		
Osakkuusyhtiöt	8	8
Pitkäaikaiset saamiset		
Osakkuusyhtiöt	128	121

VASTUUSITOUMUKSET SAMAN KONSERNIIN KUULUVIEN YRITYSTEN PUOLESTA

Comptel Oyj antoi vuonna 2008 tytäryhtiönsä puolesta toimitustakauksen, joka on edelleen voimassa. Sopimuksen kokonaisarvo on 4 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria. Vuonna 2009 Comptel Oyj antoi tytäryhtiönsä puolesta 700 tuhannen Englannin punnan takauksen.

JOHDON PALKAT JA PALKKIOT

Johdon työsuhte-etuksiin sisältyvät toimitusjohtajan, hallituksen jäsenten sekä konsernin johtoryhmän jäsenten palkat ja palkkiot sekä osakeoptioista ja osakepalkkioista kirjatut kulut.

1000 EUROA	2016	2015
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	1 798	2 169
Osakeperusteiset maksut	295	725
Yhteensä	2 093	2 894

Emoyhtiön toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten työsuhte-etuudet:

1000 EUROA	2016	2015
Toimitusjohtaja	567	868
Hallituksen jäsenet 31.12.2016		
Ervi Pertti	65	59
Berlemann Thomas	32	-
Söderström Eriikka	37	31
Vaajoensuu Hannu	42	39
Vasara Antti	38	31
Entiset hallituksen jäsenet		
Mäkijärvi Heikki	2	31
Yhteensä	216	191

TAKAUKSET JA MUUT VAKUUKSET

	2016	2015
Takaukset	-	29

Emoyhtiön toimitusjohtajan kanssa on sovittu maksupohjaisesta lisäeläkkeestä, vuosittainen eläkekulu on 15% palkasta. Eläkeikä määräytyy työeläkelain mukaan.

Yrityksen entisille ja nykyisille johtoryhmän jäsenille annettiin optioita vuonna 2016 yhteensä 360 000 kpl (2015: 480 000). Toimitusjohtajalle ei annettu uusia optioita vuonna 2016 (2015: 3 618 260). Johtoryhmän jäsenillä oli 31.12.2016 yhteensä 660 000 kpl optioita, jotka eivät olleet toteutettavissa (5 448 260 kpl v. 2015, joista 860 000 kpl oli toteutettavissa).

Hallituksen jäsenten palkkiot on maksettu siten, että jäsenille annettiin 40 %:lla vuosipalkkion brutto-osuudesta Comptel Oyj:n osakkeita.

Konsernin johdolla ei ole osakeyhtiölain 8 luvun 6 § mukaisia lainoja.

TUNNUSLUVUT

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

	2012	2013	2014	2015	2016
Liikevaihto, 1 000 euroa	82 428	82 668	85 714	97 728	100 011
Liikevaihto, muutos %	7,4	0,3	3,7	14,0	2,3
Liikevoitto/-tappio, 1 000 euroa	-13 517	7 308	8 311	8 474	11 003
Liikevoitto/-tappio, muutos %	-213,6	154,1	13,7	2,0	29,8
Liikevoitto/-tappio, % liikevaihdosta	-16,4	8,8	9,7	8,7	11,0
Tulos ennen veroja, 1 000 euroa	-13 955	5 554	7 436	7 612	11 735
Tulos ennen veroja, % liikevaihdosta	-16,9	6,7	8,7	7,8	11,7
Oman pääoman tuotto, %	-37,2	9,3	17,5	12,8	28,3
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-36,3	16,1	19,5	18,3	23,9
Omavaraisuusaste, %	46,8	50,5	52,4	52,4	58,7
Bruttoinvestoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin, 1 000 euroa ¹⁾	4 484	551	740	558	1 549
Bruttoinvestoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin, % liikevaihdosta ¹⁾	5,4	0,7	0,9	0,6	1,5
Tutkimus- ja tuotekehitysmenot, 1 000 euroa	18 581	17 790	16 791	20 299	21 794
Tutkimus- ja tuotekehitysmenot, % liikevaihdosta	22,5	21,5	19,6	20,8	21,8
Tilaukanta, 1 000 euroa	48 368	40 756	55 213	66 344	65 717
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	700	684	665	723	791
Korolliset nettovelat, 1 000 euroa	3 541	2 228	-1 789	4 137	243
Nettovelkaantumisaste, %	13,1	7,7	-5,4	11,1	0,5
Velkaantumisaste, %	31,0	30,3	22,7	19,2	21,0

¹⁾ Luku ei sisällä investointeja tuotekehitykseen. Sisältää Xtractin hankinnan vuonna 2012. Bruttoinvestoinnit ilman ko. hankintaa olivat 1 678 tuhatta euroa, mikä on 2,0 prosenttia liikevaihdosta.

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

	2012	2013	2014	2015	2016
Tulos/osake, euroa	-0,12	0,02	0,05	0,04	0,11
Tulos/osake, euroa, laimennusvaikutuksen mukainen	-0,12	0,02	0,05	0,04	0,10
Oma pääoma/osake, euroa	0,25	0,27	0,31	0,34	0,41
Osinko/osake, euroa ²⁾	0,00	0,01	0,02	0,03	0,00
Osinko/tulos, % ²⁾	-	41,20	39,54	72,65	-
Efektiivinen osinkotuotto, % ²⁾	-	2,10	2,00	1,60	-
P/E-luku	-3,3	19,80	19,40	43,40	22,10
Vuoden ylin hinta	0,63	0,59	1,00	1,93	2,65
Vuoden alin hinta	0,37	0,38	0,48	0,84	1,19
Vuoden keskimääräinen (VWAP)	0,47	0,46	0,60	1,20	1,92
Markkina-arvo vuoden lopussa, miljoonaa euroa	42,8	51,5	105,8	198,1	258,7
Osakkeiden vaihto, kpl	26 734 489	18 358 693	27 778 321	41 222 529	48 358 484
Osakevaihdon kehitys, %	25,0	17,1	25,9	38,0	44,3
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa	107 054 810	107 421 270	107 421 270	108 395 409	109 271 496
josta omassa hallussa	161 219	161 219	464 739	118 507	117 129
Ulkona olevat osakkeet kauden lopussa	106 893 591	107 260 051	106 956 531	108 276 902	109 154 367
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin kauden aikana	106 863 518	106 893 591	107 284 900	107 370 551	108 685 905
Laimennusvaikutuksellinen osakkeiden määrä keskimäärin	107 650 327	106 893 591	107 625 526	109 640 245	111 798 635

²⁾ Hallituksen ehdotus

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Liikevoitto/-tappioprosentti	=	$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$	Tulos / osake (EPS)	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajien osuus tuloksesta}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä keskimäärin tilikauden aikana}}$
Voitto-/tappioprosentti (ennen veroja)	=	$\frac{\text{Voitto/tappio ennen veroja}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$	Oma pääoma / osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Oman pääoman tuotto % (ROE)	=	$\frac{\text{Voitto/tappio}}{\text{Oma pääoma (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$	Osinko / osake	=	$\frac{\text{Osinko}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Sijoitetun pääoman tuotto % (ROI)	=	$\frac{\text{Voitto/tappio ennen veroja + rahoituskulut}}{\text{Oma pääoma + korolliset rahoitusvelat (keskimäärin vuoden aikana)}} \times 100$	Osinko / tulos %	=	$\frac{\text{Osinko / osake}}{\text{Tulos / osake (EPS)}} \times 100$
Omavaraisuusaste %	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma – saadut ennakot}} \times 100$	Efektiivinen osinkotuotto %	=	$\frac{\text{Osinko / osake}}{\text{Tilikauden päätöskurssi}} \times 100$
Bruttoinvestoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin, % liikevaihdosta	=	$\frac{\text{Bruttoinvestoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$	Hinta/voittosuhte (P/E-luku)	=	$\frac{\text{Tilikauden päätöskurssi}}{\text{Tulos / osake (EPS)}}$
Tutkimus- ja tuotekehitysmenot, % liikevaihdosta	=	$\frac{\text{Tutkimus- ja tuotekehitysmenot}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$	Vuoden keskimurssi (VWAP)	=	$\frac{\text{Osakkeen vaihtohinta x osakkeen vaihtomäärä}}{\text{Osakkeiden vaihtomäärä}}$
Nettovelkaantumisaste % (gearing)	=	$\frac{\text{Korolliset velat – rahavarat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$	Osakevaihdon kehitys %	=	$\frac{\text{Osakkeiden vaihdon volyymi}}{\text{Kaikkien osakkeiden lukumäärällä}} \times 100$
Velkaantumisaste %	=	$\frac{\text{Korolliset velat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$			

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA, FAS

1000 EUROA	LIITETIETO	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Liikevaihto	2	92 794	93 137
Liiketoiminnan muut tuotot	3	14	54
Materiaalit ja palvelut	4	-1 640	-3 896
Henkilöstökulut	5	-19 520	-18 083
Poistot	6	-124	-310
Liiketoiminnan muut kulut	7	-66 106	-65 440
		-87 390	-87 730
Liikevoitto/-tappio		5 418	5 462
Rahoitustuotot	8	3 422	703
Rahoituskulut	9	-967	-1 490
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		7 873	4 675
Konserniavustus, saatu		480	550
Konserniavustus, myönnetty		-145	-
Tuloverot	10	698	-3 496
Tilikauden voitto/tappio		8 906	1 729

EMOYHTIÖN TASE, FAS

1000 EUROA	LIITETIETO	31.12.2016	31.12.2015
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	11		
Muut aineettomat hyödykkeet		288	246
Aineelliset hyödykkeet		62	96
Sijoitukset		3 683	3 180
		4 032	3 522
Vaihtuvat vastaavat			
Pitkäaikaiset saamiset	12	4 851	4 140
Lyhytaikaiset saamiset	13	52 958	52 547
Rahat ja pankkisaamiset		3 803	193
		56 761	52 740
Yhteensä		65 644	60 402
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	14		
Osakepääoma		2 141	2 141
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		1 974	1 698
Käyvän arvon rahasto		-407	-
Edellisten tilikausien voitot/tappiot		2 529	4 266
Tilikauden voitto/tappio		8 906	1 729
		15 143	9 834
Pakolliset varaukset	15	107	109
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma	16	145	-
Lyhytaikainen vieras pääoma	17	50 249	50 459
Yhteensä		65 644	60 402

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA, FAS

1000 EUROA	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	7 873	4 675
Oikaisut:		
Poistot ja arvonalentumiset	124	310
Rahoitustuotot ja -kulut	-976	176
Osinkotuotot	-1 000	-
Muut oikaisut	67	12
Käyttöpääoman muutos:		
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	-932	-8 662
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	-1 374	2 599
Varausten muutos	-2	-161
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-194	-256
Saadut korot	1 171	5
Maksetut verot ja saadut palautukset	698	-3 496
Liiketoiminnan nettorahavirta	5 454	-4 798
Investointien rahavirta		
Tytäryrityksen hankinta	-883	-180
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-132	-212
Saadut osingot investoinneista	1 000	-
Muiden pitkäaikaisten saamisten muutos	-121	-
Lainasaamisten takaisinmaksut	13	243
Myönnettyt lainat	-585	-543
Investointien nettorahavirta	-708	-692

1000 EUROA	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot	-3 248	-2 139
Maksullinen oman pääoman lisäys	277	497
Optioiden myynti	-	800
Lainojen nostot	33 715	27 979
Lainojen takaisinmaksut	-31 879	-28 063
Rahoituksen nettorahavirta	-1 136	-926
Rahavarojen muutos	3 610	-6 416
Rahavarat tilikauden alussa	193	6 609
Rahavarat tilikauden lopussa	3 803	193
Muutos	3 610	-6 416

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT, FAS

1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

YRITYKSEN PERUSTIEDOT

Comptel Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö. Vuonna 1986 perustettu Comptel Oyj on yksi maailman johtavista palvelutoimitusprosessin, laskutustietojen ke-ruun, veloituksen ja käytönhallinnan sekä ennakoivan analytiikan oh-jelmisto- ja palvelutoimittajista televiestinnän alueella. Comptel Oyj on listattu NASDAQ Helsingissä (CTL1V). Emoyrityksen Comptel Oyj:n kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on Salmisaarenaukio 1, 00180 Helsinki. Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu suomalaisen kir-janpitokäytännön (FAS) mukaan.

TILINPÄÄTÖSTIEDOT

Tilinpäätöstiedot ilmoitetaan tuhansina euroina. Tilinpäätöksen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu käyttäen ta-pahtumapäivänä vallitsevaa kurssia. Ulkomaan rahan määräiset erät on muunnettu tilinpäätöspäivän kursseja käyttäen. Ulkomaan rahan määräiset ei-monetaariset erät, jotka on arvostettu käypiin arvoihin, on muunnettu käyttäen tilinpäätöspäivän kursseja. Ulkomaan rahan mää-räisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syn-tyneet voitot ja tappiot on esitetty tuloslaskelmassa, lukuun ottamatta

tilauskantaa suojaavista valuuttatermiineistä syntyneitä voittoja tai tappioita, näihin termiineihin sovelletaan suojauslaskentaa ja niiden arvostuksesta syntyneet voitot ja tappiot kirjataan oman pääoman käyvän arvon rahastoon.

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen alkupe-räiseen hankintamenoonsa kertyneillä poistoilla ja arvonalennuksilla vähennettyinä. Mikäli hyödyke koostuu useammasta osasta, joiden taloudelliset vaikutusajat ovat eripituiset, kukin osa käsitellään erillise-nä hyödykkeenä. Kunnossapito- ja korjausmenot kirjataan tilikauden kuluksi, lukuun ottamatta suuria vuokrahuoneistojen parannusmenoja, jotka sisältyvät muihin pitkävaikutteisiin menoihin.

Poistot lasketaan tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta arvioidun taloudellisen vaikutusajan mukaan. Suunnitelman mukai-nen poisto-aika on neljä vuotta lukuun ottamatta muita pitkävaikutteisia menoja ja aktivoituja patenttikuluja. Muiden pitkävaikutteisten menojen poisto-aika on viisi vuotta tai tätä lyhyempi vuokrasopimuksen voimas-saoloaika. Aktivoitujen patenttikulujen poisto-aika on kymmenen vuotta. Liikearvo poistetaan viidessä vuodessa.

Hyödykkeiden käytöstä poistamisen ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät joko liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Tilikauden suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen

poistojen erotus esitetään tuloslaskelman tilinpäätössiirroissa omana eränään ja kertynyt poistoero taseen vastattavien tilinpäätössiirtojen kertymässä.

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISMENOT

Tutkimus- ja kehittämismenot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jolloin ne syntyvät. Saadut tuotekehitysavustukset esitetään kulujen vähennyksenä.

VOOKRASOPIMUKSET

Vuokramenot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jolloin ne syntyvät.

ELÄKEVELVOITTEET

Emoyhtiön eläkejärjestelyt on tehty paikallisen lainsäädännön mukaisesti. Eläkemenot, jotka perustuvat paikallisten eläkeyhtiöiden laatiin ja säännöllisesti tarkistettaviin eläkelaskelmiin, kirjataan tilikauden kuluksi.

VARAUKSET

Varaukset perustuvat olemassa oleviin velvoitteisiin ja ne merkitään taseeseen, kun aikaisemman tapahtuman seurauksena on syntynyt oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköinen ja velvoitteen suuruus on luotettavasti arvioitavissa.

Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun velvoitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt.

TULOVEROT

Tuloslaskelman verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikausien verojen oikaisusta sekä vähennyskeltottomina käsitellyistä lähdeveroista.

TULOUTUSPERIAATTEET JA LIIKEVAIHTO

Tuotot myynnistä kirjataan, kun omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot asiakastilauksista, joihin sisältyy lisenssi- ja palvelumyyntiä, tuloutetaan erillisinä asiakkaalta saadun hyväksynnän mukaisesti. Tuotot palveluista kirjataan silloin, kun palvelut on suoritettu. Lisenssituotot, joihin ei liity työsuoritetta, tuloutetaan luovutuksen yhteydessä. Asiakkaan tilaajamääriä seurataan jatkuvasti. Niiden ylittäessä lisenssiehdoissa sovittu määrän, laskutetaan asiakasta muuttuneen tilaajamäärän osalta. Nämä lisenssilajennustuotot tuloutetaan laskutettaessa. Tuotot palveluista kirjataan silloin, kun palvelut on suoritettu. Ylläpitotuotot kirjataan liikevaihdoksi tasaerinä ylläpitokaudelle.

PITKÄAIKAISHANKKEET

Pitkäaikaishankkeen tulot ja menot kirjataan tuotoiksi ja kuluiksi valmistusasteen perusteella, kun hankkeen lopputulos voidaan arvioida luotettavasti. Pitkäaikaishankkeiden tuotot käsittävät lisenssimaksut ja työn osuuden. Lopputulos on arvioitavissa luotettavasti, kun sopimuksesta odotettavissa olevat tulot ja menot sekä projektin eteneminen pystytään mittaamaan luotettavasti ja kun on todennäköistä, että projektista saadaan taloudellinen hyötyä. Comptelin pitkäaikais-hankkeiden valmistusaste määritetään tehtyjen työtuntien osuudella

arvioituihin kokonaistytunteihin. Kun on todennäköistä, että hankkeen valmiiksi saamiseen tarvittavat kokonaismenot ylittävät hankkeesta saatavat kokonaistulot, odotettavissa oleva tappio kirjataan kuluksi välittömästi.

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituloja oikaistaan myönnettyillä alennuksilla, myyntiin liittyvillä välillisillä veroilla sekä ulkomaanrahan määräisten myyntisaamisten muuntamisesta syntyvillä kurssieroilla.

Projektin valmistumisen jälkeisten takuuajakaisten menojen kattamiseksi kirjataan takuuvaraus. Tappiollisten projektien arvioitu kokonaiskate kirjataan kuluksi ja varaukseksi.

MYyntISAAMISET

Myyntisaamiset merkitään kirjanpitoon alkuperäisen laskutetun määrän mukaisesti vähennettynä arvonalentumistappioilla.

RAHAVARAT

Rahavaroihin sisältyvät käteinen raha ja pankkitilien saldot sekä lyhytaikaiset erittäin likvidit sijoitukset, joiden juoksuaika hankintahetkellä on kolme kuukautta tai sitä lyhyempi. Mahdolliset luotollisten pankkitilien saldot sisältyvät lyhytaikaisiin velkoihin.

JOHDANNAISSOPIMUKSET

Comptel suojaa ulkomaan rahan määräisiä saamia, velkoja ja tulevia rahavirtoja.

Johdannaissopimukset merkitään taseeseen alun perin

hankintameno, joka vastaa niiden käypää arvoa. Hankinnan jälkeen johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon.

Comptel soveltaa suojauslaskentaa dokumentoidun riskienhallintatavoitteiden ja suojausstrategian mukaisesti. Suojauslaskennan kohteena ovat ne johdannaissopimukset, jotka suojaavat valuuttamääräistä tilauskantaa.

Niiden johdannaissopimusten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja jotka ovat siinä tehokkaita, käyvän arvon muutokset esitetään emoyhtiön käyvän arvon rahastossa.

Myyntisaamia ja ostovelkoja suojaavien operatiivisessa suojamistarkoituksessa tehtyjen johdannaissopimusten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmaan myynnin tai muiden kulujen oikaisuksi.

2. LIIKEVAIHTO

1000 EUROA	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Maantieteellinen jakauma		
Eurooppa	60 924	39 831
Aasia ja Tyynenmeren alue	23 736	25 791
Lähi-itä ja Afrikka	6 633	16 791
Amerikka	1 501	10 725
Yhteensä	92 794	93 137

Ilmoitetut liikevaihdot on laskettu työn todellisen toimitusalueen mukaan.

VALMISTUSASTEEN MUKAINEN TULOUTUS 1000 EUROA	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Valmistusasteen mukaan tuotoksi kirjattu liikevaihto	21 322	21 731
Luovuttamattomien pitkäaikaishankkeiden tuotoksi tilikaudella ja aikaisemmillä tilikausilla kirjattu määrä	9 272	12 932
Luovuttamattomien pitkäaikaishankkeiden kokonaiskulut	6 452	5 775
Pitkäaikaishankkeiden tilauskanta: valmistusasteen mukaan tuloutettavat	18 473	18 371
Valmistusasteen mukaisen tuloutuksen johdosta kirjatut siirtosaamiset	2 910	2 845
Valmistusasteen mukaisen tuloutuksen johdosta kirjatut siirtovelat	4 812	2 477

3. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

1000 EUROA	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot	-	0
Muut	14	54
Yhteensä	14	54

4. MATERIAALIT JA PALVELUT

1000 EUROA	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Ostot, aineet ja tarvikkeet (tavarat)	-39	-88
Ulkopuoliset palvelut	1 679	3 984
Yhteensä	1 640	3 896

5. HENKILÖSTÖKULUT

1000 EUROA	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Palkat ja palkkiot	15 841	14 479
Eläkekulut	2 813	2 814
Muut henkilösivukulut	867	791
Yhteensä	19 520	18 083

JOHDON PALKAT JA PALKKIOT	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Hallitusten jäsenet	216	191

Johdon palkat ja palkkiot on tarkemmin eritelty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa kohdassa 31. Lähipiiritapahtumat.

HENKILÖMÄÄRÄ KESKIMÄÄRIN	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Emoyhtiön palveluksessa oli henkilöstöä tilikauden aikana keskimäärin	218	208

HALLITUKSEN JÄSENTEN JA TOIMITUSJOHTAJAN ELÄKESITOUKUKSET

Toimitusjohtajan kanssa on sovittu maksupohjaisesta lisäeläkkeestä. Eläkeikä määräytyy työeläkelain mukaan. Toimitusjohtajan eläkekulut vuonna 2016 olivat yhteensä 207 037,00 euroa (vuonna 2015 209 310,00 euroa), josta lisäeläkkeen osuus oli 81 881,00 euroa (vuonna 2015 85 595,00 euroa).

6. POISTOT

1000 EUROA	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat oikeudet	90	268
Koneet ja kalusto	34	42
Yhteensä	124	310

7. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

1000 EUROA	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Vuokrat	1 094	1 420
Matkakulut	2 148	1 593
Markkinointikulut	2 159	2 066
Ohjelmistokulut	3 413	3 493
Ulkopuoliset palvelut	4 995	3 409
Konserniveloitukset	49 644	49 137
Muut liiketoiminnan kulut	2 653	4 323
Yhteensä	66 106	65 440

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Ernst & Young		
Tilintarkastus	170	233
Verotukseen liittyvät palkkiot	74	79
Muut palvelut	30	5
Yhteensä	274	317
Yhteensä tilintarkastajan palkkiot	274	317

8. RAHOITUSTUOTOT

1000 EUROA	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Korkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	18	13
Muilta	1 153	67
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	1 000	204
Valuuttakurssivoitot		
Muilta	1 252	418
Yhteensä	3 422	703

9. RAHOITUSKULUT

1000 EUROA	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Korkokulut		
Muille	118	93
Muut rahoituskulut		
Muille	76	162
Valuuttakurssitappiot		
Muille	773	1 234
Yhteensä	967	1 490

10. TULOVEROT

1000 EUROA	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Lähdeverokulu	2 613	3 420
Lähdeveron palautus	-3 408	-
Edellisten tilikausien verot	33	31
Muut verot	65	45
Yhteensä	-698	3 496

11. PYSYVÄT VASTAAVAT

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1000 EUROA	AINEETTOMAT OIKEUDET	MUUT PITKÄ- VAIKUTTEISET MENOT	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.2016	11 125	450	11 574
Lisäykset	131	0	131
Hankintameno 31.12.2016	11 256	450	11 705
Kertyneet poistot 1.1.2016	10 908	421	11 328
Tilikauden poisto	83	6	90
Kertyneet poistot 31.12.2016	10 991	427	11 418
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	265	23	288

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1000 EUROA	AINEETTOMAT OIKEUDET	MUUT PITKÄ- VAIKUTTEISET MENOT	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.2015	11 022	417	11 439
Lisäykset	103	32	135
Hankintameno 31.12.2015	11 125	450	11 574
Kertyneet poistot 1.1.2015	10 643	417	11 060
Tilikauden poisto	265	3	268
Kertyneet poistot 31.12.2015	10 908	421	11 328
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	217	29	246

**AINEELLISET HYÖDYKKEET
1000 EUROA**

	KONEET JA KALUSTO
Hankintameno 1.1.2016	3 977
Lisäykset	-
Hankintameno 31.12.2016	3 977
Kertyneet poistot 1.1.2016	3 881
Tilikauden poisto	34
Kertyneet poistot 31.12.2016	3 916
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	62

**AINEELLISET HYÖDYKKEET
1000 EUROA**

	KONEET JA KALUSTO
Hankintameno 1.1.2015	3 900
Lisäykset	77
Hankintameno 31.12.2015	3 977
Kertyneet poistot 1.1.2015	3 840
Tilikauden poisto	42
Kertyneet poistot 31.12.2015	3 881
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	96

SIJOITUKSET	OSAKKEET KONSERNIYRITYKSET	OSAKKEET OSAKKUUSYRITYKSET	OSAKKEET MUUT SIJOITUKSET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.2016	2 692	400	87	3 180
Lisäykset	503	-	-	503
Vähennykset	-	-	-	-
Hankintameno 31.12.2016	3 195	400	87	3 683
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	3 195	400	87	3 683

SIJOITUKSET	OSAKKEET KONSERNIYRITYKSET	OSAKKEET OSAKKUUSYRITYKSET	OSAKKEET MUUT SIJOITUKSET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.2015	2 792	400	87	3 279
Lisäykset	180	-	-	180
Vähennykset	-280	-	-	-280
Hankintameno 31.12.2015	2 692	400	87	3 180
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	2 692	400	87	3 180

12. PITKÄAIKAISET SAAMISET

1000 EUROA	31.12.2016	31.12.2015
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä		
Lainasaamiset	3 470	3 470
Siirtosaamiset	1 030	550
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä yhteensä	4 500	4 020
Saamiset osakkuusyrityksiltä		
Lainasaamiset	75	75
Siirtosaamiset	53	46
Saamiset osakkuusyrityksiltä yhteensä	128	121
Saamiset muilta		
Muut saamiset	110	-
Siirtosaamiset	114	-
Saamiset osakkuusyrityksiltä yhteensä	223	-
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	4 851	4 140

Pitkäaikaisista lainasaamisista 3 469 588,81 euroa on emoyhtiön tytäryhtiölleen Comptel FWD Oy:lle antama pääomalaina. Laina on osakeyhtiölain 12 luvun mukainen pääomalaina. Comptel FWD Oy:lle myönnetyn lainan vuotuinen korko on valtiovarainministeriön vahvistama peruskorko + 1,55 %. Maksamatonta korkoa on kirjattu 117 462,60 euroa.

Pitkäaikainen siirtosaaminen konserniyrityksiltä 1 030 000 euroa on emoyhtiön tytäryhtiöltään Comptel Communications Oy:ltä saama konserniavustus 550 000 euroa vuonna 2015 ja 480 000,00 euroa vuonna 2016.

13. LYHYTAIKAISET SAAMISET

1000 EUROA	31.12.2016	31.12.2015
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä		
Myyntisaamiset	1 342	2 671
Lainasaamiset	1 440	868
Muut saamiset	678	572
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä yht.	3 461	4 111
Saamiset muilta		
Ennakkomaksut	1	1
Myyntisaamiset	32 955	33 457
Muut saamiset	2 683	6 326
Siirtosaamiset	13 859	8 653
Saamiset muilta yhteensä	49 497	48 437
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	52 958	52 547
Siirtosaamisten erittely		
Valmistusasteen mukaisen tuloutuksen johdosta	2 910	2 845
Muut siirtosaamiset	10 949	5 808
Siirtosaamiset yhteensä	13 859	8 653

14. OMA PÄÄOMA

SIDOTTU OMA PÄÄOMA 1000 EUROA

	31.12.2016	31.12.2015
Osakepääoma 1.1.	2 141	2 141
Osakepääoma 31.12.	2 141	2 141

VAPAA OMA PÄÄOMA 1000 EUROA

	31.12.2016	31.12.2015
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	1 698	401
Uudet osakkeet	277	497
Osake- ja optiopohjaiset palkitsemisjärjestelmät	-	800
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	1 974	1 698
Käyvän arvon rahasto 1.1.	-	-
Vähennykset	-407	-
Käyvän arvon rahasto 31.12.	-407	-
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	5 995	6 340
Edellisvuoden virheen korjaus	-283	-
Omien osakkeiden luovutus	66	66
Osingonjako	-3 248	-2 139
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	2 529	4 266
Tilikauden voitto/tappio	8 906	1 729
Oma pääoma yhteensä	15 143	9 834

LASKELMA JAKOKELPOISISTA VAROISTA 1000 EUROA

	31.12.2016	31.12.2015
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	1 974	1 698
Käyvän arvon rahasto	-407	-
Voitto edellisiltä tilikausilta	2 529	4 266
Tilikauden voitto/tappio	8 906	1 729
Jakokelpoisia varoja yhteensä	13 002	7 693

15. PAKOLLISET VARAUKSET

1000 EUROA	31.12.2016	31.12.2015
Pakolliset varaukset 1.1.	109	270
Pakollisten varausten lisäys tilikaudella	107	109
Pakollisten varausten vähennys tilikaudella	-109	-270
Pakolliset varaukset 31.12.	107	109

Pakolliset varaukset sisältävät takuuvarauksen ja projekteihin liittyviä hyväksynnän jälkeisiä toimitusvastuita.

16. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

1000 EUROA	31.12.2016	31.12.2015
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Muut velat	145	-
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	145	-

17. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

1000 EUROA	31.12.2016	31.12.2015
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Ostovelat	17 895	24 427
Muut velat	-	21
Yhteensä	17 895	24 448
Velat muille		
Ostovelat	2 123	1 745
Lainat	8 815	6 979
Muut velat	1 693	525
Siirtovelat	19 724	16 762
Yhteensä	32 354	26 011
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	50 249	50 459
Siirtovelkojen erittely		
Henkilöstömenojen jaksotus	4 333	4 195
Valmistusasteen mukaisen tuloutuksen johdosta	4 812	2 477
Muut tuloutukseen liittyvät siirtovelat	9 137	9 074
Muut siirtovelat	1 442	1 016
Siirtovelat yhteensä	19 724	16 762

18. LASKENNALLISET VEROSAAMISET

1000 EUROA	31.12.2016	31.12.2015
Laskennalliset verosaamiset, joita ei ole merkitty taseeseen		
Hyllytetyt poistot	111	171
Hyllytetyt tuotekehityskulut	1 237	-
Lähdeverosaaminen	6 215	6 860
Yhteensä	7 563	7 032

19. ANNETUT VAKUUKSET, VASTUUSITOUMUKSET JA MUUT VASTUUT

LEASINGVASTUUT 1000 EUROA

	31.12.2015	31.12.2015
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	211	152
Myöhemmin maksettavat	243	102
Yhteensä	454	253

Leasingsopimukset ovat pääsääntöisesti kolmen vuoden leasingsopimuksia, joihin ei liity lunastussitoumuksia.

VUOKRAVASTUUT 1000 EUROA

	31.12.2016	31.12.2015
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 110	1 324
Myöhemmin maksettavat	4 928	657
Yhteensä	6 038	1 981

PANKKITAKAUSVASTUUT 1000 EUROA

	31.12.2016	31.12.2015
Alle vuoden sisällä erääntyvät pankkitakaukset	3 021	2 286
Myöhemmin erääntyvät pankkitakaukset	836	441
Yhteensä	3 858	2 728

MUIDEN PUOLESTA ANNETUT VAKUUKSET 1000 EUROA

	31.12.2016	31.12.2015
Takaukset	-	29

VASTUUSITOUMUKSET SAMAN KONSERNIIN KUULUVIEN YRITYSTEN PUOLESTA

Comptel Oyj antoi vuonna 2008 tytäryhtiönsä puolesta toimitustakauksen, joka oli edelleen voimassa 31.12.2016. Sopimuksen kokonaisarvo on 4 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria. Vuonna 2009 Comptel Oyj antoi tytäryhtiönsä puolesta 700 tuhannen Englannin punnan takauksen.

JOHDANNAISSOPIMUKSET 1000 EUROA

	31.12.2016	31.12.2015
Valuuttatermiinit		
Käypä arvo	-1 034	-351
Kohde-etuuden arvo	39 981	39 046

Johdannaissovimuksia on käytetty suojaustarkoitukseen.

HALLITUKSEN ESITYS VOITTOVAROJEN KÄYTÖSTÄ

Emoyhtiön taseen mukaiset voitonjakokelpoiset varat 31.12.2016 olivat 13 002 142,59.

Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta ei makseta osinkoa.

Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että varsinainen yhtiökokous valtuuttaa hallituksen päättämään osingon jakamisesta 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta yhdessä erässä osingonjaon määrän ollessa enintään 0,04 euroa osakkeelta mahdollisena sille, että Nokia Oyj:n ja Comptel Oyj:n 8.2.2017 allekirjoittaman transaktiosopimuksen voimassaolo on päätynyt mistä tahansa muusta syystä johtuen kuin ostotarjouksen toteutumisen takia, eli valtuutusta voidaan käyttää ainoastaan edellyttäen, että Nokia Oyj:n 9.2.2017 julkistama ostotarjous koskien kaikkia Comptel Oyj:n liikkeeseen laskemia osakkeita ja optio-oikeuksia ei toteudu.

Osingonjakovaltuutus on voimassa 31.12.2017 asti. Valtuutuksen perusteella hallitus on oikeutettu päättämään osingonjaon täsmäytyspäivästä, osingon maksupäivästä ja muista tarpeellisista seikoista. Mahdollisesta osingon jakamisesta päätettäessä hallitus arvioi yhtiön maksukykyyn ja taloudellisen aseman osakeyhtiölain mukaisesti.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Comptel Oyj:n osake on listattu NASDAQ Helsingissä tunnuksella CTL1V. Comptelilla on yksi osakelaji. Jokaisella osakkeella on yhtiökokouksessa yksi (1) ääni. Yhtiön osakepääoma ei muuttunut tilikauden aikana. Yhtiön osakepääoma oli 2 141 096,20 euroa ja osakkeiden kokonaismäärä 109 271 496 kappaletta vuoden 2016 lopussa.

HALLITUKSEN VALTUUTUKSET

Varsinainen yhtiökokous 6.4.2016 valtuutti hallituksen päättämään enintään 21 400 000 osakkeen suuruista osakeanneista sekä enintään 10 700 000 oman osakkeen hankkimisesta tai luovuttamisesta. Valtuutukset ovat voimassa 30.6.2017 saakka, kuitenkin siten, että valtuutus yhtiön osakepohjaisten kannustinohjelmien toteuttamiseen on voimassa viisi vuotta yhtiökokouksen päätöksestä.

Varsinaisen yhtiökokouksen hallitukselle antamista valtuutuksista ja muista päätöksistä on annettu erillinen pörssitiedote 6.4.2016

OPTIOTODISTUKSET JA OPTIO-OIKEUDET

Comptelilla on voimassa kaksi optio-ohjelmaa.

OPTIO-OHJELMA 2014

Comptel Oyj:n hallitus päätti 5.2.2014 varsinaisen yhtiökokouksen 20.3.2013 antaman valtuutuksen nojalla uudesta avainhenkilöiden optio-ohjelmasta, jonka perusteella optio-oikeuksia annetaan yhteensä enintään 4 200 000 kappaletta. Optio-oikeudet oikeuttavat merkitsemään yhteensä enintään 4 200 000 yhtiön uutta tai sen hallussa olevaa osaketta. Uusi optio-ohjelma korvasi vuoden 2012 optio-ohjelman.

Optio-oikeuksista 2 200 000 merkitään tunnuksella 2014A, 1 000 000 merkitään tunnuksella 2014B ja 1 000 000 merkitään tunnuksella 2014C. Osakkeen merkintähinta optio-oikeudella 2014A on 0,48 euroa osakkeelta, mikä vastaa osakkeen vaihdolla painotettua keskimuuttoa NASDAQ Helsinki Oy:ssä 15.2.–15.3.2014 vähennettynä

maksetuilla osingoilla ja pääomanpalautuksella. Osakkeen merkintähinta optio-oikeudella 2014B on 0,88 euroa osakkeelta, mikä vastaa osakkeen vaihdolla painotettua keskimuuttoa NASDAQ Helsinki Oy:ssä 15.2.–15.3.2015 vähennettynä maksetuilla osingoilla ja pääomanpalautuksella. Osakkeen merkintähinta optio-oikeuksilla 2014C on 1,51 euroa osakkeelta, mikä vastaa painotettua keskimuuttoa NASDAQ Helsinki Oy:ssä 15.2.–15.3.2016 vähennettynä maksetuilla osingoilla ja pääomanpalautuksella.

Optio-oikeuksilla tapahtuva osakkeiden merkintäaika on optio-oikeuksilla 2014A 1.2.2016–31.1.2018, optio-oikeuksilla 2014B 1.2.2017–31.1.2019 ja optio-oikeuksilla 2014C 1.2.2018–31.1.2020.

Optio-oikeuksilla tapahtuvien osakemarkintöjen seurauksena yhtiön osakkeiden lukumäärä voi nousta enintään 4 200 000 osakkeella.

OPTIO-OHJELMA 2015

Comptelin hallitus päätti 9.9.2015 varsinaisen yhtiökokouksen 9.4.2015 antaman valtuutuksen nojalla uudesta toimitusjohtajan optio-ohjelmasta, jonka perusteella optio-oikeuksia annetaan yhteensä 3 478 260 kappaletta.

Optio-oikeudet oikeuttavat merkitsemään yhteensä enintään 3 478 260 yhtiön uutta tai sen hallussa olevaa osaketta.

Optio-oikeuksista 1 739 130 merkitään tunnuksella 2015A, 1 739 130 merkitään tunnuksella 2015B. Osakkeen merkintähinta optio-oikeuksilla 2015A ja 2015B on 0,89 euroa osakkeelta, mikä vastaa osakkeen vaihdolla painotettua keskimuuttoa NASDAQ Helsinki Oy:ssä 12.8.–8.9.2015 vähennettynä 20 prosentilla sekä maksetuilla osingoilla ja pääomanpalautuksella.

Optio-oikeuksilla tapahtuva osakkeiden merkintäaika on optio-oikeuksilla 2015A 15.8.2018–15.9.2019, optio-oikeuksilla 2015B 15.8.2019–15.9.2019.

Optio-oikeuksilla tapahtuvien osakemarkintöjen seurauksena yhtiön osakkeiden lukumäärä voi nousta enintään 3 478 260 osakkeella.

TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

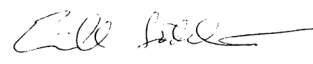
Helsingissä helmikuun 16. päivänä 2017

Pertti Ervi
Hallituksen puheenjohtaja

Hannu Vaajoensuu
Hallituksen varapuheenjohtaja

Eriikka Söderström
Hallituksen jäsen

Antti Vasara
Hallituksen jäsen

Thomas Berlemann
Hallituksen jäsen

Juhani Hintikka
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä
Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 16. helmikuuta 2017

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö

Mikko Järventausta
KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Comptel Oyj:n yhtiökokoukselle

TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUS

LAUSUNTO

Olemme tilintarkastaneet Comptel Oyj:n (y-tunnus 0621455-2) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2016. Tilinpäätös sisältää konsernin laajan tuloslaskelman, taseen, rahavirtalaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

LAUSUNNON PERUSTELUT

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessamme sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme täyttäneet kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa* kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät velvoitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arviomme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin seikkoihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnillemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontroleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

Myyntituottojen kirjaaminen

Viittaamme konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin ja liitetietoihin 2 ja 4.

Konsernilla on useita eri myyntituottojen lähteitä, sisältäen lisenssit ja ylläpitospimukset sekä pitkäaikaishankkeet. Koska asiakassopimuksiin liittyviä sopimusehtoja on paljon ja ne ovat erilaisia, johto käyttää merkittävästi harkintaa tuottojen kirjaamisessa, mikä voi johtaa tuottojen virheelliseen kirjaamiseen väärinkäytöksen tai virheen johdosta.

Tuottojen kirjaamiseen liittyvän olennaisen virheellisyyden riskin huomioon ottamiseksi suoritimme muun muassa seuraavat tilintarkastustoimenpiteet:

- Arvioimme konsernin käyttämiä tuottojen kirjaamisen laskentaperiaatteita sovellettaviin laskentastandardeihin nähden.
- Analysoimme pistokokein sopimusehtoja ja tuottojen kirjaamisperusteita uusien myyntisopimusten osalta.

- Testasimme pistokokein myyntitapahtumien tulouttamisajankohtaa, sekä arvioimme pitkäaikaishankkeiden valmistusasteen mukaiseen tulouttamiseen perustuvia laskelmia.
- Arvioimme konsernin tuottoihin liittyvien liitetietojen asianmukaisuutta.

Liikearvon arvonalentumistestaus

Viittaamme konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin ja liitetietoon 15.

Tilinpäätöspäivänä liikearvo oli 2.646 t€, mikä on 3 % taseen varoista ja 6 % taseen omasta pääomasta. Johdon laatimaan vuosittaiseen liikearvon arvonalentumistestaukseen liittyvät toimenpiteet olivat merkittäviä tilintarkastuksen kannalta, koska testaukseen sisältyy ennusteita. Konsernin johto käyttää merkittävästi harkintaa määrittäessään tulevaisuuden markkinatilanteeseen ja taloudelliseen kehitykseen liittyviä oletuksia kuten talouden yleinen kasvu sekä myynnin ja katteiden kehitys.

Arvonalentumistestaukseen liittyvän olennaisen virheellisyden riskin huomioon ottamiseksi suoritimme muun muassa seuraavat tilintarkastustoimenpiteet:

- Käytimme apuna arvonmäärityksen erityisasiantuntijoita arvioidessamme konsernin testauksessa soveltamia oletuksia ja menetelmiä, erityisesti liittyen painotetun keskimääräisen pääoman kustannuksen määrittämiseen.
- Arvioimme arvonalentumistestauksen sisältämiä keskeisiä oletuksia keskittyen ennustettuun taloudelliseen kehitykseen sekä testasimme varojen, velkojen, tuottojen ja kulujen kohdistamisen kullekin rahavirtaa tuottavalle yksikölle.
- Arvioimme takautuvasti johdon laatimien edellisen vuoden ennusteiden toteutumia.
- Arvioimme konsernin arvonalentumistestaukseen liittyvien liitetietojen asianmukaisuutta.

Laskennallisten verosaamisten hyödynnettävyys

Viittaamme konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin ja liitetietoihin 12 ja 17.

Tilinpäätöspäivänä laskennallisten verosaamisten määrä oli 8.242 t€, mikä on kirjattu pääosin lähdeveroista. Johdon laatima arviointi laskennallisten verojen hyödynnettävyydestä oli merkittävä tilintarkastuksen kannalta, koska arvioon liittyvä verolainsäädäntö on monitahoista ja hyödynnettävyys perustuu myös oletuksiin ennustetusta

taloudellisesta kehityksestä.

Laskennallisten verosaamisten hyödynnettävyyteen liittyvän olennaisen virheellisyden riskin huomioon ottamiseksi suoritimme muun muassa seuraavat tilintarkastustoimenpiteet:

- Arvioimme konsernin käyttämiä laskennallisten verosaamisten kirjaamiseen ja arvostamiseen liittyviä laskentaperiaatteita sovellettaviin laskentastandardeihin nähden.
- Käytimme apuna verotuksen erityisasiantuntijoita arvioidessamme verolainsäädännön soveltamista johdon laatimassa arvioinnissa laskennallisten verosaamisten hyödynnettävyydestä.
- Arvioimme johdon laatiman arvioinnin sisältämiä keskeisiä oletuksia keskittyen ennustettuun taloudelliseen kehitykseen.
- Arvioimme konsernin laskennallisiin verosaamisiin liittyvien liitetietojen asianmukaisuutta.

TILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VELVOLLISUUDET

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

TILINTARKASTAJAN VELVOLLISUUDET TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUKSESSA

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
 - arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätöksen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
 - hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitalinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.
- Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.
- Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuvissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

MUU INFORMAATIO

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen ja vuosikertomukseen sisältyvän muun informaation kuin tilinpäätöksen ja sitä koskevan tilintarkastuskertomuksen. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastuksessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme toimintakertomukseen sisältyvään informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on

olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 16. helmikuuta 2017

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Mikko Järventausta
KHT